

გაზეთი ბეჭდის, „ვერსი“ ერთი

ლიტო ბელოვანი

გრაგაფონსეილა გაგაფსულია

ის, რატ სეპოლა წინა კვირასში

ვერსი

ფანი 50 თეთრი

ორშაბათი

ოთხშაბათი

პარასკევი

№28 (923) 24 - 25 მარტი, 2014 წელი

რუსული გეგმა, რის გამოც უს ექსპინისტრი თეგურ ხაჩიშვილი მოსკოვიდან თბილისში ჩამოვიდა

გვ. 5

რა კავშირი აქვს
პროკურატურაში სააკაშვილის
დაბარებას 17 მაისს
დაგეგმიდ პროვოკაციასთან

მეჩაბიშვილა სააკაშვილის წინააღმდეგ წინააღმდეგ ჩვენება მისცა? ანუ ყველანი ციხეში

„მე ვარ საქართველოდან...
ნება მიბოძეთ, გითხრათ,
რომ არ გათანხმებით!“

რაცომ შეუკამათა
ქართული ჟურნალისტი
ევროპარდამენცის პრეზიდენცს

გვ. 4

„ინფორმაციის არამართლზომიერი
მოპოვების აღმოფხვრის მიზნით
შსს-მ უკვე გაატარა ღონისძიებები“

რამდენად კანონიერად გროვდება და
მუშავდება მოქალაქეთა პერსონადური
მონაცემები სხვადასხვა უწყებაში

გვ. 7

ღაუნის სინდრომით დაბადებული ბავშვებისთვის
თბილისში, „მზის შვილების“ ინიციატივით,
უფასო სარეაბილიტაციო ცენტრი იხსნება

გვ. 9

თბილისი ბანკი
TBC BANK
საქართველოში
2014 წლის საუკეთესო
ბანკად დასახელდა

გვ. 3

სააკაშვილი სააკაშვილის წინააღმდეგ ანუ ყველანი სიხეში

ბიოგრაფი იაშვილი

თქვენ თუ იცით, როსენ პლენელი ვინ არის? არც მე ვიცი, სანამ რამდენიმე დღის წინ საქართველოში სტუმრად მყოფ ერთ-ერთ ბულგარულ მეგობარს არ ვკითხე, ბულგარეთის პრეზიდენტი ვინ არის-მეთქი და მიპასუხა, ბატონი როსენ პლენელი ვიცი. გამეცინა, რატომ ბატონი-თქო და გაოცდა, ის ხომ ჩემი ქვეყნის სახელია, არ ვაპირებ, სახალხოდ ვლანძლო იმის მიუხედავად, რომ შესაძლოა, კარგს არაფერს აკეთებდესო. მერე ის გამახსენდა, როგორ მოიხსენიებდა საქართველოს ყოფილ პრეზიდენტს ქართველი მოსახლეობა და მივხვდი, ევროპელობამდე თუ პოლიტიკურ კულტურამდე ბევრი გვიკლია, თუმცა ვერ გეტყვით, რა ხასიათზე იქნებოდა ჩემი მეგობარი, ბულგარეთის პრეზიდენტი, სააკაშვილი რომ ყოფილიყო და მის მიმართ იმდენი აგრესია და სიძულვილი დაგროვილიყო, რამდენიც ჩვენთან. სხვათა შორის, ხალხი თავის დროზე შევარდნადის გასამართლებასაც ითხოვდა, მაგრამ ეს თემა მერე მინელდა და ბოლოს, არავის გახსენებია. ხელისუფლების შეცვლის შემდეგ კი მუდმივად ისმის, რომ სააკაშვილი დასაჭერია და ეს სწორედ იმ აგრესიის ბრალია, რაც 9 წლის განმავლობაში გროვდებოდა და ამ აგრესიამ 2012 წლის საპარლამენტო არჩევნებზე იფიქრა. ვისაც რა უნდა, ის დაარქვას, მაგრამ ასე მგონია, 2012 წლის არჩევნები ნაციონალური მოძრაობის განაჩენი იყო, განაჩენი, რომელიც ხალხმა გამოუტანა.

განაჩენის გამოტანის დასრულების შემდეგ, სააკაშვილი პროკურატურაში დაბრუნდა. თითქოს ამას ელოდა კიდეც — საპრეზიდენტო არჩევნების შემდეგ ქვეყნიდან რომ წავიდა, მიშას აქეთ პირი აღარ უქნია და ის ინფორმაცია, აშშ-ში ლექციებს კითხულობსო, არ უნდა იყოს სიმართლესთან ძალიან ახლოს. შესაძლოა, 1-2 ლექცია წააკითხეს, მაგრამ ლექტორად და პროფესორად რომ არ აუყვანიათ, ფაქტია, თორემ სააკაშვილი ხან უკრაინაშია, ხან ბრიუსელში, ხან სტრასბურგში და ხანაც პოლანდიაში ანუ რა გამოდის, შატალი მოაწყოს?

რაც შეეხება ბრალს, საქართველოს ყოფილი პრეზიდენტი საქართველოს მთავარ პროკურატურაში მოწმის სახით დასაკითხად 2014 წლის 27 მარტს, 13:00 საათზეა დაბარებული. მთავარმა პროკურატურამ იმ საქმეების ჩამონათვალი გაავრცელა, რომელთა დაკავშირებითაც სააკაშვილი მოწმის სახით დაიკითხება.

„მალაღობრივი ინტერესიდან გამომდინარე, განვმარტავთ, რომ საქმე ეხება ალექსანდრე (სანდრო) გირგულიასა და ლევან ბუხაიძის მიმართ 2006 წლის 28 იანვარს ჩადენილი დანაშაულისთვის მსჯავრდებული პირების: გ. აღანიას, ალ. ლაჭავას, მ. ბიბილურიძისა და ა. აფციაურის შეწყალების ფაქტს, რომელიც განხორციელდა საქართველოს პრეზიდენტის 2008 წლის 24 ნოემბრის №768 განკარგულებით. ასევე, გვსურს განვმარტოთ, რომ ვინაიდან მთელ რიგ საქმეებზე გამოძიება შესულია დასრულებული ფაზაში და პროკურატურა დგას სააკაშვილის დაკითხვის აუცილებლობის წინაშე, იგეგმება ყოფილი პრეზიდენტის მოწმის სახით დაკითხვა აღნიშნულ საქმეებზეც. საზოგადოების სრულად ინფორმირების მიზნით, საქართველოს პროკურატურა აქვეყნებს იმ საქმეების ჩამონათვალს, რომლებზეც დგას მ. სააკაშვილის დაკითხვის აუცილებლობა.“

2008 წლის თებერვალში, მალაღობრივ თანამდებობის პირების მიერ, ტელეკომპანია „იმედში“ შეჭრის, დარბევის, უკანონოდ დაუფლებისა და გარდაცვლილი არკადი პატარკაციშვილის ოჯახის მიმართ განხორციელებული სხვადასხვა უკანონო ქმედებების ფაქტებზე, რაც დასრულდა 2011 წლის 6 ივლისს, საქართველოს ხელისუფლებასა და პატარკაციშვილის ოჯახს შორის მემორანდუმის გაფორმებით;

2009-2012 წლებში, სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის კუთვნილი 8 837 461 ლარის გაფლანგვის ფაქტზე; პრემიერ-მინისტრ ზურაბ ჟვანიას გარდაცვალებასთან დაკავშირებული გარემოებების დადგენის მიზნით წარმოებულ სისხლის სამართლის საქმეზე.

2004 წლის ივნისში, ტელეკომპანია „რუსთავი 2“-ისა და ტელეკომპანია „მზე“-ს კანონიერი მესაკუთრებისათვის წილების იძულებით დათმობის ფაქტზე;

2009 წლის 20 მაისს, ე.წ. „მუხროვანის ამბოხებისთვის“ ძებნილი პირების კობა თოანაძის, ლევან ამირიძისა და გია კრიალაშვილის დაკავების სპეცოპერაციისას, გ. კრიალაშვილის ლიკვიდაციის, ლ. ამირიძის და კ. თოანაძის დაჭრის ფაქტზე;

2012 წლის 24 თებერვალს სახელმწიფო კუთვნილი შპს „აგრომეტი“-ს (აგრარული უნივერსიტეტის) ქონების გაფლანგვის ფაქტზე.

2012 წლის 31 ოქტომბრის პრეზიდენტის განკარგულებით მიხიბის თ. ალასანიასთვის უპირატესობის მინიჭებით, სახელმწიფო ქონების შპს „ბეზუგზე“ უკანონოდ პრივატიზების ფაქტზე.

2012 წლის თებერვალში, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკაში მოქმედი ტელევიზია „ტვ-25“-ის საარჩევნო პერიოდში გაკონტროლების მიზნით, მისი დამფუძნებლებისათვის 3 მილიონამდე აშშ დოლარის ღირებულების სახელმწიფო კუთვნილი უძრავი ქონების სიმძლავრის ფასად — 1 ლარად გადაცემის ფაქტზე.

2011-2012 წლებში, მალაღობრივ თანამდებობის პირების ორგანიზებითა და მონაწილეობით „ქართუ“ ბანკის ხელფონურად გაკონტროლების მიზნით, ბანკში იპოთეკით დატვირთული ქონების თვალთმაქცურად გასხვისების გზით გადამალვის ფაქტზე.

ჩვენ უნდა მოვისმინოთ მისი გამოუცხადებლობის მიზეზი, თუ გადანყევს, არ გამოცხადდეს საგამოძიებო ორგანოში. ამის შემდეგ გამოძიება გააკეთებს შეფასებას მის ქმედებაზე, თუმცა ჩვენ ველოდებით, რომ სააკაშვილი გამოცხადდება და უპასუხებს გამოძიების შეკითხვებს“, — ნათქვამია მთავარი პროკურატურის განცხადებაში.

როგორც ხედავთ, ჩამონათვალი ძალიან შთამბეჭდავია, თუმცა მგონია, რომ ამ სიაზე ბევრი რამ აკლია და პროკურატურა

კიდევ არაერთ და ორ საქმეზე უშუალოდ, სადაც სააკაშვილი ფიგურირებს, თუმცა... აქცენტი გაკეთება მხოლოდ სააკაშვილზე არასწორი იქნებოდა. მის გვერდით იყო გუნდი, რომელიც ყველაფერს გეგმავდა, ასრულებდა და შემდეგ, კვლავაც შლიდა. ამ გუნდით თავის დროზე ირაკლი ოქრუაშვილიც იყო და რამდენიც უნდა ამტკიცოს ახლა თავდაცვის ყოფილმა მინისტრმა, სააკაშვილის ნომერპირველი მტერი ვარო, ფაქტია, მის სახელსაც არაერთი ხმაურიანი საქმე უკავშირდება — ყველაფერს რომ თავი დავანებოთ, ბუტა რობაქიძის მკვლელობის დროს შინაგან საქმეთა მინისტრი სწორედ ოქრუაშვილი გახლდათ. სხვათა შორის, ამას ბუტას მამაც მუდმივად ახსენებს და იმასაც ამბობს, როგორც დონაძე და ფირციხალავა უნდა დაისაჯონ, ისე უნდა დაისაჯოს ოქრუაშვილიც. ოქრუაშვილი იყო იმ სპექტაკლების ავტორ-შემსრულებელი, რომლის დროსაც მოსახლეობამ ოჯახში შევარდნები და საცვლებისამარა დაყენებული ადამიანები იხილა, ოქრუაშვილი იყო ის კაცი, ჯარს დედას პირდაპირ ეთერში რომ აგინებდა და, თუ ბაჩო ახალაიას გინება ჯარისკაცების „დაშინება“ აღიქმება, იგივენაირად უნდა აღიქმებოდეს ოქრუაშვილის ქმედებაც.

იმის გათვალისწინებით, რომ ქალაქის მერყოფილი გიგი უგულავა ხან საჯარისო შენაერთების მოქმედებებს გეგმავდა და ხანაც სპეცოპერაციის დაგეგმარებაზე დარბობდა, პასუხისმგებლობა მანაც უნდა აიღოს. ვინ ეკითხებოდა ქალაქის მერს საბრძოლო მოქმედებებში ჩართვას? — ეს გამოძიებამ უნდა გვიჩვენოს. საქმეში იყო გიგა ბოკერიაც და რამდენიც უნდა ინიკინონ მისმა მხარდამჭერებმა და რამდენჯერაც უნდა დაემუქრონ ივანიშვილის ზებრებს, ფაქტია, ბოკერია ხშირ შემთხვევაში, ქვეყნის პირველი პირიც იყო და გადანყვეტილების მიღების დროს მთავარი სიტყვაც ეკუთვნოდა. აღარაფერს ვამბობთ ზურაბ ადგიშვილზე, რომელიც პროკურატურის მეშვეობით, მსოფლიო მასშტაბებით, უპრეტენდენტო ბიზნესტორის ახორციელებდა და პირად თუ სურთ სალააროს მილიონებით ავსებდა. კე ზურაშვილის ამბავიც თითქოს ყველა იცის, მაგრამ ეს „თითქოს“ საკმარისი არ აღმოჩნდა საფრანგეთში სასამართლოს მოსაგებად და აქედან ნარგზავნილმა დონდოლადემ საქმე ნააკო. ვარაუდი, რომ კე ზურაშვილს ახალ ბრალს წაუყენებენ, ისევ დაჭერინებენ და ექსტრადიციას მოახერხებენ, ცოტა არ იყოს, დიმილისომგვერელია.

ძმები ახალაიებიდან ერთ-ერთი ციხეშია, მეორეზე ძებნაა გამოცხადებული და რაც ყველაზე მთავარია, მას ადამიანების ქუჩაში დახვრეტას ედგებიან. ყველაფერი ეს წლების განმავლობაში ყველა იცოდა, ყველა საუბრობდა, ოღონდ ჩურჩულით, რადგან ემინოდა, ნულოვანი ტოლერანტობა მასაც არ შეეხებოდა, ახლა კი შიშის სინდრომი გამქრალია და ხალხი სამართალს ითხოვს.

ყველას მიავიწყდა ამჟამად ერთ-ერთი არასამთავრობო ხელმძღვანელი ეკა ტყემელაშვილი. არადა, ეს ქალბატონი გენინსპექციის უფროსად მუშაობის დროს ციხე-ციხე დარბოდა და პატიმრებს ანიოკებდა. სწორედ მისი ხელმძღვანელობით ხდებოდა ათასობით პატიმრის გამოშვლება ე.წ. შმონის ჩატარების სახელით და ქალბატონი ეკა ტყემელაშვილი ამას თვალის ფახულით უყურებდა. არავის უხსენებია ხათუნა კალმახელიძე, რომლის დროსაც ციხიდან დღეში ერთი გვამი ისე გაჰქონდათ, როგორც — გეგმა და მიზეზს არავინ ხსნიდა. თავისით რომ არ იხოცებიან პატიმრები, ახლა გამოჩნდა და ვინმემ ხომ უნდა ჰკითხოს კალმახელიძეს, მაშინ რა სჭირდათ მსჯავრდებულებს?! საქმის ისეთი პირი უჩანს, მიხეივ სააკაშვილის მიერ წლების წინ ნათქვამი უკედავი ფრაზა — „ნულოვანი ტოლერანტობა, ყველანი ციხეში!“ — მასვე მიუბრუნდა. რეალურად, თუ სამართლიანობის აღდგენა გვსურს, ყველა დაგროვილ კითხვას პასუხი უნდა გავცეს. სააკაშვილმა უკვე თქვა, რომ ჯერჯერობით, საქართველოში ჩამოსვლას არ აპირებს, თუმცა აუცილებლად ჩამოვა და ჩამოვა იმისთვის, რომ ხელისუფლებაში დაბრუნდეს. ნაციონალური მოძრაობის წევრები კი ქართული მაიდნის მოწყობით იმუქრებიან და მიშას, როგორც გმირს, ისე ელიან. ამ ინფორმაციის გაქვრების შემდეგ, გაჩნდა კომენტარები, რომელთა მიხედვითაც, „ქართულ მაიდანზე“ ნაციონალების მონინალმდეგეებიც ოცნებობენ. რატომ? — იმიტომ, რომ სწორედ ამ შემთხვევაში აპირებენ იხიონ სამართლიანობის თავისებურად აღდგენას და ნაციონალების ლიდერებზე დაბრობის სეზონის გამოცხადებას. სწორედ ეს წერია სოციალურ ქსელებში და ყველაფერი ეს ძალიან სახიფათოა. ეგებ, დევიზი — „ყველანი ციხეში“ — ყოფილი ხელისუფლებისთვის საშველიც იყოს!

თიბისი ბანკი საქართველოში 2014 წლის საუკეთესო ბანკად დასახელდა

მსოფლიოს ერთ-ერთმა ყველაზე ავტორიტეტულმა ფინანსურმა ჟურნალმა, Global Finance თიბისი ბანკი საქართველოში 2014 წლის საუკეთესო ბანკად დაასახელა. 2014 წლის გამარჯვებული ბანკები ჟურნალის სარედაქციო ჯგუფმა მსოფლიოს წამყვან ფინანსურ ექსპერტებთან ერთად გამოავლინა. გარდა ამისა, გამარჯვებული ბანკების დასადგენად, ნელს პირველად, დამატებით ჩატარდა გამოკითხვა ჟურნალ Global Finance-ის მკითხველებს შორისაც. საუკეთესო ბანკები შეფასდა შემდეგი კრიტერიუმების მიხედვით: აქტივების ზრდა, სტრატეგიული პროექტები, კლიენტების მომსახურების ხარისხი, კონკურენტუნარიანი შემოთავაზებები და ინოვაციური პროდუქტები.

თიბისი ბანკი TBC BANK

Global Finance-ის გამომცემელი და მთავარი რედაქტორი. „მოხარულები ვართ, რომ უკვე მესამე წელია ვიღებთ ასეთ პრესტიჟულ ჯილდოს. ეს გვაძლევს მეტ სტიმულს, ვიყოთ პირველები როგორც საქართველოში, ისე რეგიონის მასშტაბით“, — განაცხადა თიბისი ბანკის გენერალურმა დირექტორმა, **პასტანო ბუცურიძემ**.

„მე ვარ საქართველოდან... ნება მიბოძეთ, ბითხრათ, რომ არ გათანხმებით!“

მირაზ ბარიძე
599-45-50-26

„ევროპარლამენტი ეთანხმება ევროსაბჭოს, რომ უკრაინის ტერიტორიული მთლიანობა დაირღვა პირველად, ძალიან დიდი ხნის შემდეგ. ძალიან უხეშად დაირღვა ერთი სახელმწიფოს ტერიტორიული მთლიანობა მეორე ევროპული ქვეყნის მიერ. ეს არ მომხდარა ცივი ომის დასრულების შემდეგ. ჩვენ უნდა გვქონდეს პასუხი და სტრატეგია, თუ როგორ ველაპარაკოთ რუსეთს“, — ეს განცხადება ევროპარლამენტის პრეზიდენტმა, მარტინ შულცმა ბრიუსელში, სამიტის დასრულების შემდეგ გამართულ პრესკონფერენციაზე გააკეთა. დარბაზში მყოფმა ქართველმა ჟურნალისტმა, ქეთევან ქარდავამ მარტინ შულცს მიმართა: „რამდენიმე წუთის წინ განაცხადეთ, რომ არ დარღვეულა აქამდე ევროპული ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობა და სუვერენიტეტი. მე ვარ საქართველოდან, ნება მიბოძეთ, გითხრათ, რომ არ გეთანხმებით. საქართველოს 20 პროცენტი ოკუპირებულია, რუსი ჯარისკაცები დგანან დედაქალაქთან ახლოს, ტერიტორიული მთლიანობა დარღვეულია... აქედან გამომდინარე, მინდა, გკითხოთ: ფიქრობთ, რომ რუსეთი უკრაინაზე გაჩერდება და არ იქნება უკრაინის მერე, მაგალითად, საქართველო და მოლდოვა?“

„მე ცივი ომის შემდგომი პერიოდი ვახსენე, ყირიმში კი სახეზეა ანექსია. სიგნალი მკაფიოა — რუსეთი მიუახლოვდა იმ ზღვარს, რომლის გადაკვეთის ნებასაც ევროკავშირი არ დართავს. უნდა გამკაცრდეს სანქციები, თუ გვინდა, თავიდან ავიცილოთ სამხედრო კონფლიქტი და არავინ შემხვედრია, ვისაც სურს სამხედრო კონფლიქტი. თუ რუსეთი გადაწყვეტს, გააკეთოს იგივე, რაც ყირიმში გააკეთა, ამას დრამატული ეკონომიკური კონფრონტაცია მოჰყვება ევროკავშირსა და რუსეთს შორის, რომელშიც რუსეთი დამარცხდება“, — უპასუხა ქართველ ჟურნალისტს შულცმა.

საგარეო საქმეთა მინისტრი მაია ფანჯიკიძე ევროპარლამენტის პრეზიდენტის ამ გამოსვლის კომენტარებისას აცხადებს, რომ საქართველოს საგარეო უწყება აპირებს, შეახსენოს ყველას, რომ ყირიმში 21-ე საუკუნეში არ არის ანექსიის პირველი შემთხვევა:

„საგარეო უწყება აპირებს, შეახსენოს აბსოლუტურად ყველას, ვინც უნდა იყოს, რომ საქართველო არის ევროპა და 21-ე საუკუნეში ეს არ არის პირველი შემთხვევა, როდესაც

რაცომ შეეკამათა ქართველი ჟურნალისტი ევროპარლამენტის პრეზიდენტს

სხვა ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობა და სუვერენიტეტი შეილახა და დაირღვა საერთაშორისო ნორმები. ეს მოხდა 2008 წელსაც. მას შემდეგ საქართველოს 20% ოკუპირებულია რუსეთის მიერ და მისი ორი ნაწილი რუსეთის მიერ გამოცხადებულია დამოუკიდებელ სახელმწიფოებად. ასე რომ, ეს ალბათ გამორჩა ევროპარლამენტის პრეზიდენტს“.

ფანჯიკიძის თქმითვე, ამას იმეორებს 2008 წლიდან ქართული მხარე, ასევე ევროკავშირი და ზუსტად ასეთივე განცხადებებს აკეთებენ ევროკავშირის წევრი ქვეყნებიც.

ევროპული კვლევების ცენტრის ხელმძღვანელი, ექსპერტი **კახა გომოლაშვილი** განმარტავს, რომ რუსეთს აფხაზეთისა და „სამხრეთ ოსეთის“ ანექსია ლეგალურად არ განუხორციელებია და ეს, იურიდიულ ენაზე, ოკუპაციაა:

„ანექსია სამხედრო ძალის გამოყენებით რაღაც ტერიტორიის მიტაცება-შეერთებაა. კარგად გვესმის, რომ დე ფაქტო ანექსიას მართლაც აქვს ადგილი, მაგრამ დე იურედ, ეს ოკუპაციაა (შემდგომში, მათი დამოუკიდებლობის აღიარებით), რადგან რუსეთმა აქ ჯარი განათავსა, ტერიტორიებზე საკუთარი კონტროლი დაამყარა და ეს უსამართლოდ და საერთაშორისო სამართლის ფეხქვეშ გათევლით გააკეთა. ასე რომ, მარტინ შულცის განცხადება, ლეგალური თვალსაზრისით, შეცდომა არ ყოფილა, ანექსია მაშინ იქნება, როცა სოხუმსა და ცხინვალს რუსეთი მიიერთებს, რაც ყირიმში უკვე ჩაიდინა“.

კითხვაზე, რას უნდა ელოდეს საქართველო ყირიმში დატერილი მთელი მოვლენების ფონზე, კახა გომოლაშვილი პასუხობს, რომ უკრაინა და ყირიმი გლობალური პრობლემაა:

„დღეს კრემლი, საკუთარი ინტერესებიდან გამომდინარე, ანგარიშს არ უწევს სხვა სახელმწიფოებს, მათ სუვერენიტეტს, დამოუკიდებლობასა და ტერიტორიულ მთლიანობას. რეალურად, თავის სამეზობლოში ქვეყნების მთლიანობის პატივისცემის პოლიტიკას აღარ ახორციელებს, ამიტომ სხვა სახელმწიფოების მიმართაც მოვლენების ნებისმიერი გზით განვითარება შეიძლება მივიღოთ. ასევე არ მგონია, რუსეთის ნებისმიერი მეზობელი, ვინც მის მეგობრად ითვლება, ძალიან მშვიდად იყოს ყირიმში დატერილი მოვლენების შემდეგ. მათ უნდა იცოდნენ, რომ მოსკოვი ნებისმიერ მომენტში დაარღვევს მათ ტერიტორიულ მთლიანობასა და სუვერენიტეტს. ჩვენს მინებთან დაკავშირებითაც მდგომარეობა ნამდვილად არ გაუმჯობესებულა — ჩრდილოელმა მეზობელმა ახლა ისეთი პრეცედენტი დაუშვა, რომ ყველაფერი მოსალოდნელი. თუ რუსეთს ბოლომდე შერჩა ეს უკანონობა, საერთაშორისო სამართლის გათვლავა და საკმარისად არ დაისაჯა, ეს მისთვის ერთგვარი კარტ ბლანში იქნება, რომ თავის გარემოცვაში ანალოგიური პოლიტიკა გააგრძელოს“.

შეგახსენებთ: საქართველო ევროკავშირთან ასოცირების ხელშეკრულებას ხელს, აგვისტოს ნაცვლად, არაუგვიანეს, ივნისში მოაწერს. ამის შესახებ ევროკომისიის პრეზიდენტმა ხოსე მანუელ ბაროზომ სოციალურ ქსელ „ტვიტერზე“, საკუთარ გვერდზე განაცხადა: „ძალიან ბედნიერი ვარ, რომ ჩვენ ასევე შევთანხმდით, ხელი მოვანეროთ ასოცირების ხელშეკრულებებს საქართველოსა და მოლდოვასთან არაუგვიანეს 2014 წლის ივნისისა“.

ლევან ჩაჩუასა და მიხეილ ქაძაშიას წინასწარი პატიმრობა შეუფარდა

თბილისის საქალაქო სასამართლომ სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტ ლევან ჩაჩუასა და ზურაბ ჟვანიას დაცვის წევრ მიხეილ ქაძაშიას წინასწარ პატიმრობა შეუფარდა. ლევან ჩაჩუა საქართველოს მთავარმა პროკურორატურამ სამსახურებრივი გულგრილობის ბრალდებით 20 მარტს დააკავა. „გამოძიებით დადგენილია, რომ 2005 წლის 3 თებერვალს ლევან ჩაჩუამ ყოფილი პრემიერ-მინისტრის, ზურაბ ჟვანიასა და რაულ უსუპოვის გარდაცვალების საქმეზე სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზის ჩატარების მიზნით, გვამების გამოკვლევას გამოიჩინა გულგრილობა და არაჯეროვნად შეასრულა სამსახურებრივი მოვალეობა.“

კერძოდ, სრულყოფილად არ აღწერა გვამებზე არსებული დაზიანებები მაშინ, როდესაც გვამებს ამკარად აღენიშნებოდა სიცოცხლისდროინდელი დაზიანებები. ვინაიდან წარმოებული გამოძიებით ეჭვქვეშ დადგა ჩატარებული ექსპერტიზის დასკვნის ნამდვილობა, საქმეზე აუცილებელი გახდა ახალი ექსპერტიზის ჩატარება ზ. ჟვანიასა და რ. უსუპოვის გარდაცვალების რეალური მიზეზისა და გარემოების დადგენის მიზნით.

ლევან ჩაჩუას მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნა დაწყებულია საქართველოს სსკ-ის 342-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით, რომელიც სასჯელის სახედ და ზომად 3 წლამდე თავისუფლების აღკვეთას ითვალისწინებს“, — აცხადებს პროკურატურა.

ასევე სამსახურებრივი გულგრილობის ბრალდებითაა დაკავებული ზურაბ ჟვანიას დაცვის ცვლის უფროსი მიხეილ ქაძაშია. პროკურატურის ინფორმაციით, ქაძაშიას მიერ გამოჩენილ გულგრილობას ადამიანის სიცოცხლის მოსპობა მოჰყვა.

„2005 წლის 3 თებერვალს, ღამის საათებში, ზ. ჟვანიას დაცვის ცვლის უფროსმა მ. ქაძაშიამ არაჯეროვნად შეასრულა მასზე დაკისრებული მოვალეობა და მიატოვა დასაცავი ობიექტი დაცვის გარეშე, რა პერიოდშიც ყოფილი პრემიერ-მინისტრი აღმოჩენილი იქნა გარდაცვლილი. იმავდროულად, მიხეილ ქაძაშიამ დადგენილი საჯაროდებულ მოთხოვნის მიუხედავად, არ შეატყობინა დაცვის ღონისძიებების დაგეგმვის და ოპერატიული მართვის სამმართველოს შესაბამის განყოფილებას დასაცავი პირის გადაადგილების შესახებ. ზემოაღნიშნულით მ. ქაძაშიამ ჩაიდინა სამსახურებრივი მოვალეობების არაჯეროვნად შესრულება მისდამი დაუდევარი დამოკიდებულების გამო, რამაც გამოიწვია ზურაბ ჟვანიას გარდაცვალება.“

მიხეილ ქაძაშიას მიმართ სისხლისსამართლებრივი დევნა დაწყებულია საქართველოს სსკ-ის 342-ე მე-2 ნაწილით, რაც სასჯელის სახედ და ზომად ითვალისწინებს თავისუფლების აღკვეთას 4 წლამდე ვადით“, — ნათქვამია პროკურატურის განცხადებაში.

„ინტერპრესნიუსი“

მერსიანისი

21 მარტს, ზურაბ ჟვანიას გარდაცვალების საქმესთან დაკავშირებით, შინაგან საქმეთა ყოფილი მინისტრი ვანო მერაბიშვილი პროკურატურაში დაკითხეს. როგორც პროკურატურა განმარტავს, მერაბიშვილმა საქმისთვის

მერაბიშვილმა სააკაშვილის წინააღმდეგ ჩვენება მისცა?

მნიშვნელოვანი გარემოებები ვერ გაიხსენა, 2005 წლის 3 თებერვლის ბრიფინგზე კი, ჟვანიას სიკვდილის მიზეზად ბუნებრივი აირით მოწამვლა მხოლოდ იმიტომ დაასახელა, რომ შემთხვევის ადგილზე თავად იმყოფებოდა, სადაც ნაშენის სუნი იგრძნობოდა.

„ზურაბ ჟვანიას გარდაცვალების შესახებ საზოგადოებას პირველად ვანო მერაბიშვილმა ამცნო და მომხდარი უბედურ შემთხვევად შეაფასა. გარდაცვალების მიზეზად ბუნებრივი აირი ისე დაასახელა, ექსპერტიზის დასკვნა არათუ დაწერილი, გვამების გამოკვლევა დაწყებულიც კი არ ყოფილა. ექსპერტიზა 09.00 საათზე დაიწყო, ვანო მერაბიშვილმა კი ბრიფინგი 08:38 წუთზე გამართა“, — ნათქვამია მთავარი პროკურატურის მიერ გავრცელებულ განცხადებაში... ყოფილი პრემიერის დაკითხვას ადვოკატი გიორგი გელხაური ესწრებოდა, რომელმაც დაკითხვის დეტალების გამხელა არ ისურვა, ამიტომ „ვერსია“ ვანო მერაბიშვილის კიდევ ერთ ადვოკატს, **მთარ კახიძეს** დაუკავშირდა:

— ვანო მერაბიშვილმა პროკურატურას ზურაბ ჟვანიას

საქმესთან დაკავშირებით შესაბამისი ინფორმაცია მიაწოდა და განაცხადა, რომ ამ საქმეში ჩართული იყო აშშ-ს ფედერალური გამოძიების ექსპერტები. მათ ზურაბ ჟვანიას გარდაცვალების დეტალები შეისწავლეს და კომპეტენტური დასკვნაც დადეს. ეს ინფორმაცია პროკურატურაში სხვა მასალებთან ერთად ინახება. გამოძიების დეტალები, ოუტუბე-ცომ-ზე ატვირთულ ფოტოებთან ერთად, წელიწადნახევარია პროკურატურას აქვს.

— ვანო მერაბიშვილის ჩვენების შემდეგ, დაკითხვაზე, ზურაბ ჟვანიას გარდაცვალებისა და სხვა სკანდალურ საქმეებზე, მიხეილ სააკაშვილს იბარებენ. რამდენიმე თვის წინ ყოფილი პრემიერი ამბობდა, რომ მაშინდელი მთავარი პროკურორი ექსპრეზიდენტის წინააღმდეგ ჩვენების მიცემას სთხოვდა. შინაგან საქმეთა ყოფილმა მინისტრმა სააკაშვილის წინააღმდეგ ჩვენება მისცა?

— ვანო მერაბიშვილს მიხეილ სააკაშვილის წინააღმდეგ ჩვენება არ მიუცია. ამას კატეგორიულად გამოვრიცხავ. რუსუდან შელია

რუსული გეგმა, რის გამოც უს ექსპონირებრი თემურ ხაჩიშვილი მოსკოვიდან თბილისში ჩამოვიდა

გიორგი ბიორბაძე

მაშ ასე, მიხილ სააკაშვილი განსაცდელშია — მთავარმა პროკურატურამ საქართველოს პრეზიდენტისადმი მიმართული ზურაბ ჟვანიას, სანდრო გირგვლიანისა და სხვა გახმაურებულ საქმეებზე მონმის სტატუსით, დაკითხვაზე დაიბარა. წესითა და კანონით, მიშა ბადაშვილის უწყებაში 27 მარტს, ნაშუადღევს უნდა გამოცხადდეს, თუმცა... ნურას უკაცრავად — აშშ-ში გადახვეწილი პრეზიდენტისადმი „ოცნებას“ თითს აქეთ უქნევს და აცხადებს, რუსულ თამაშებში მონაწილეობას არ მივიღებო ანუ, მარტივად რომ ვთქვათ, სააკაშვილი დაკითხვაზე გამოცხადებას არ აპირებს და იმ შემთხვევაში, თუ, როგორც მონმემ, ჩვენების მიცემაზე Skype-თაც უარი თქვა და არც აშშ-ში ჩასულ ქართველ გამოძიებლებს შეხვდა, ქვეყნის ექსპრეზიდენტს კვლავ გამოცხადდება. როგორც „ვერსიის“ კონფიდენციალური წყარო პრეზიდენტის საუბარში უხსნის, ამ ეტაპზე სააკაშვილზე საერთაშორისო ძეხვის გამოცხადება ყველაზე კარგი გამოსავალია.

რა კავშირი აქვს პროკურატურაში სააკაშვილის დაბარებას 17 მაისს დაგეგმიდ პროვოკაციასთან

„პრაქტიკულად, მე დავინყე კამპანია უკრაინის მხარდასაჭერად. ძალიან დიდი პრობლემა შექმნეს, მაგრამ თუ ახლა პუტინი მიიჩნევს, რომ წყნარად წავალ და ჩავბარდები და ჩემი გადაადგილება აღარ მოხერხდება, ეს არის ძალიან დიდი სისულელე. ვაპირებ, გავაგრძელო ბრძოლა საქართველოს და მთელი რეგიონის გათავისუფლებისთვის, როგორც თავისუფალმა ადამიანმა. ვერაფერს შეზღუდავს ჩემს გადაადგილებას... მე საქართველოში ჩამოვალ არა პუტინის ოცნების ასახედნად, არამედ, საქართველოში ჩამოვალ პუტინის დავალებების შემსრულებლებისგან საქართველოს გასათავისუფლებლად. ეს დრო დადგება ბევრად მალე, ვიდრე ივანიშვილს წარმოუდგენია. რუს ოლიგარქს, რომელსაც მისცეს ორი მილიარდი ამ დავალების შესასრულებლად, თავის დროზე 2012 წელს... თავის დროზე ევროპელები მეუბნებოდნენ, რომ ის გადადგა თანამდებობიდან მხოლოდ იმის გამო, რომ ჩრდილოეთს დააკეთეს ეს საქმე, ვითომ თვითონ არაფერს შუაშია. მინდა ვთქვა, რომ ამას არავინ ჭამს. ყველამ კარგად იცის, რომ საქართველოს მთავრობას მართლაც სრული არარაობები, რომლებიც საერთოდ არც ერთ დანაწევრებას არ იღებენ. ყველამ კარგად იცის, რომ საბოლოო ჯამში, ივანიშვილიც არ იღებს გადაწყვეტილებას. ამ გადაწყვეტილებას იღებს ის, ვინც მას მისცა ეს ორი მილიარდი. ეს არის დროებითი სიძნელეები საქართველოსთვის. მე გავაგრძელებ ბრძოლას, ვერაფერი შემაჩერებს, გარდა ფიზიკური ლოკიდაციისა პუტინის მხრიდან. მე გავაგრძელებ ჩემს ბრძოლას, ბრძოლას იმისთვის, რომ ეს ყველაფერი, რასაც მრავალი წელი მოვანდომეთ, ვერაფერს შეაბრუნოს უკან. მე ვაპირებ ბრძოლის გაგრძელებას, როგორც თავისუფალი ადამიანი. არ ვაპირებ ივანიშვილი-პუტინის თამაშის თამაშს. მე ჩავაკითხავ ივანიშვილს, როცა საჭირო იქნება, ოღონდ ჩავაკითხავ სხვა მისიით“, — აცხადებს სააკაშვილი.

რატომ აკეთებს მიშა აქცენს პუტინზე და, საერთოდ, რა კავშირშია ექსპრეზიდენტის დაკითხვაზე დაბარება მის უკრაინულ აქტიურობასთან? — ეს, ერთი შეხედვით, რიტორიკული კითხვაა, თუმცა „ვერსიის“ კონფიდენციალური წყაროს განმარტებით, პრემიერ ზურაბ ჟვანიას გარდაცვალების საქმის გააქტიურება და ამ ფონზე სააკაშვილის მთავარ პროკურატურაში დაბარება სწორედ პუტინის გეგმის ფიასკოა.

რა გეგმა აქვს პუტინს?

ექვთი თითქმის არავის ეპარება, რომ ყირიმის მოვლენების შემდეგ, კრემლი იეროშს საქართველოზე მოიტანს, საბაბი კი, შესაძლოა, ქვეყანაში ანტირუსული კამპანიის გააქტიურება გახდეს. როგორც კულუარებში ამბობენ, საქართველოს მოსახლეობის მხოლოდ 9 პროცენტია პუტინისადმი კეთილგანწყობილი. შესაბამისად, თუკი მიშა და მისი პოლიტიკური და-ძმები ხალხს დაარწმუნებენ, რომ „ოცნება“ რუსული პროექტია, სავსებით შესაძლებელია, მოსახლეობა ქუჩაში გამოვიდეს. ქუჩის პოლიტიკაში კი სააკაშვილი თავს ისე იგრძნობს, როგორც თევზი — წყალში ანუ მას საბაბი მიეცემა, საქართველოში დაბრუნდეს. მოვლენების ასეთი სცენარით განვითარების შემთხვევაში, ძეხვაგამოცხადებული მიშა საქართველოს სახელმწიფო საზღვარს გადმოლახავს თუ არა, დაიჭერენ, რაც ნაციონალურების კიდევ ერთი ჯოკერი იქნება — მიშას პოლიტიკურ პატივმრად შერაცხავენ, რასაც მსოფლიოს შემოფოტება-აღშფოტება მოჰყვება.

„ვერსიის“ ინფორმატორებს თუ დაუფურცლებთ, დასავლეთში, უფრო სწორედ აშშ-ში, დიდი ხანია არსებობს ეჭვი, რომ ნაცმოძრაობის ელიტა რუსულ დაკვეთას ასრულებს. მიუხედავად ამისა, თეთრი სახლი ღიად ვერ იტყვის, რომ ჯორჯ ბუშმა თავის დროზე დიდი სტრატეგიული შეცდომა დაუშვა, როცა „სტავკა“ სააკაშვილზე გააკეთა, თუმცა ამ თემზე საუბრისას აუცილებლად უნდა გავიხსენოთ აშშ-ს ყოფილი სახელმწიფო მდივნის, ჰილარი კლინტონის საიდუმლო წერილი, რომელიც

2009 წელს საქართველოში აშშ-ს საელჩოს თანამშრომლის სახელზე გამოგზავნილი და, რომელიც თავის დროზე „ვიკი-ლიქსმა“ გაახმაურა. წერილში ერთმნიშვნელოვნადაა აღნიშნული, რომ ოფორული კომპანია „ბელტრედიგი“, რომლის შუამავლობითაც ქართული მხარე ერთ-ერთი უკრაინული კომპანიისგან იარაღს ყიდულობდა, საეჭვო რეპუტაციისაა და ფინანსურ თუ სხვა კრიმინალურ მაქინაციებშია შემჩნეული. სხვათა შორის, კულუარებში ამბობენ, რომ თემურ ალასანიამ საჯარო გამოჩენა სწორედ ამ წერილის გამო გადაწყვიტა ანუ ირაკლი ლარიბაშვილის ხელისუფლებას ამერიკელი მეგობრებისგან „მწვანე შუქი“ აქვს ანთებული, რომ სააკაშვილის და, საერთოდ, ნაცმოძრაობის ბნელ საქმეებს ნათელი მოჰფინოს.

„ვერსიის“ ექსკლუზიური ინფორმაციით, ქართველი სამართალდამცავები იარაღით უკანონოდ ვაჭრობას იძიებენ. ამ საქმის ერთ-ერთი მთავარი მონმე, ცხადია, სააკაშვილი იქნება, მაგრამ, როგორც წყარო ამბობს, იარაღის თემაზე სააკაშვილის დაკითხვაზე დაბარება ამ ბიზნესში ჩართული სხვა ქვეყნების წარმომადგენლებისთვის ერთობლივ სიგნალი იქნებოდა. შესაბამისად, მთავარმა პროკურატურამ სხვა ტაქტიკა აირჩია. ერთი სიტყვით, გამორიცხული არ არის, 27 მარტს მიხილ სააკაშვილი სამართლებრივი სტატუსი შეეცვალოს და მონმიდან ექვმიტანილად მოგვევლინოს. „ვერსიის“ კონფიდენციალური წყაროს განმარტებით, სააკაშვილის ექვმიტანილობა კრემლისთვის სერიოზული დარტყმა იქნება, რადგან მოსალოდნელი ქუჩის აქციები ქარიზმატული ლიდერის გარეშე დარჩება.

ისე, შეიძლება ვინმემ თქვას, მიშა მთელი ცხოვრება კრემლს ებრძვის და მისი პუტინთან გაიგივება რა სისულელეა. ერთი შეხედვით, მართლაც, სისულელეა, მაგრამ ყველაფერი თავი რომ დავანებოთ, პრეზიდენტისადმი მიმართული ე.წ. თარჯიმანთა სასწავლებელი აქვს დამთავრებული (ამავე სასწავლებლის კურსდამთავრებულები არიან გელა ბეჟუაშვილი და უკრაინის ყოფილი პრეზიდენტი ვიქტორ იუშენკო). გავრცელებული ცნობით, „თარჯიმანთა სასწავლებელი“ საბჭოეთი დროს კგ-ს კადრების სამჭედლო იყო. ასევე, საეგლისსმობა, რომ ნაციონალურების მმართველობისას, ესე იგი, ცხრა წლის განმავლობაში, „თელასსა“ და თბილისის წყლის მფლობელებზე რომ არაფერი ვთქვათ, საქართველოში 400-მდე ქართულ-რუსული კომპანია დაფუძნდა, აქედან, 80-ზე მეტი წმინდა რუსულია...

მაშასადამე გონივრული ეჭვისთვის საფუძველი, რომ ყოფილი მმართველი უნდის ელიტას კრემლთან გარკვეული კავშირი ჰქონდა, საკმარისზე მეტია. ისე, ისიც გასათვალისწინებელია, რომ 2003 წლის ნოემბრის მოვლენების დროს, თბილისში იგორ ივანოვი ჩამოვიდა, რომელიც პარლამენტის წინ შეკრებილ პროტესტანტებს ზურაბ ჟვანიასთან ერთად შეხვდა. პარალელურად, მოსკოვში გაემგზავრა კოტე კემულარია, რომელმაც მოგვიანებით, „ვარდოსანთა“ ხელისუფლებაში მართალი პოსტი მიიღო — ჯერ რუსეთში საქართველოს ელჩი გახდა, შემდეგ კი იუსტიციის მინისტრი.

შეიძლება, უმნიშვნელო დეტალია, მაგრამ კოტე კემულარია კარგა ხანია, პოლიტიკას ჩამოცილებულია, ზურაბ ჟვანია

კი, გაურკვეველ ვითარებაში გარდაიცვალა...

ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, ნათელი ხდება, თუ რატომ გააკეთა თავის განცხადებაში სააკაშვილმა აქცენტი „რუსულ ოცნებაზე“.

17 მაისი — ქრემლის სათადარიგო სცენარი

იმას რომ კრემლი საქართველოში სათადარიგო სცენარსაც ამზადებს, კიდევ ერთი გარემოება მონმობს: „ვერსიის“ ექსკლუზიური ინფორმაციით, რამდენიმე დღის წინ, რუსეთიდან საქართველოში შს ყოფილი მინისტრი, თემურ ხაჩიშვილი დაბრუნდა და ერთ-ერთი არასამთავრობო ორგანიზაციის ხელმძღვანელს შეხვდა. შეხვედრის დეტალები უცნობია, თუმცა ხაზგასასმელია, რომ ხაჩიშვილის თბილისური ვიზიტის შესახებ ოფიციალური ცნობა არ გავრცელებულა. პრინციპში, ვინაა ხაჩიშვილი, რომ მედია მისი პიროვნებით დაინტერესდეს, მაგრამ თუ გავითვალისწინებთ, რომ ციხიდან გამოსვლის შემდეგ პრორუსული პარტია „დათვები“ შექმნა და ყოველთვის კრემლთან ასოცირდებოდა, ხაჩიშვილის საიდუმლო ვიზიტი ანგარიშგასანევი უნდა იყოს.

პარალელურად, კულუარებში ვრცელდება ცნობა, რომ პოლიტიკური დაჯგუფებები, ამ შემთხვევაში საუბარია ნაციონალურ მოძრაობაზე, 17 მაისისთვის ემზადებიან. წყაროები ამბობენ, რომ ესეც რუსული გეგმის ნაწილია. უფრო კონკრეტულად, 17 მაისს, შარშანდღის მსგავსად, დიდი განევ-გამონევა მოხდება, თუმცა ამჯერად საქმე შეიძლება იარაღამდეც მივიდეს ანუ ძალოვან უწყებაში ჩანერგილი ნაციონალები ან სხვა პროვოკატორები ლგბტ-ებსა და მრევლს შორის დაპირისპირების ინსპირირებას მოახდენენ, რის შემდეგაც მოვლენები პარლამენტში გადაინაცვლებს — საერთო მოვლენარების ფონზე, კოალიციაში შემავალი პერსონები, რომლებსაც ღია თუ ფარული რუსული ბეგრუნდი აქვთ, „ოცნების“ უმრავლესობას იმ საბაბით დატოვებენ, რომ ახალმა ხელისუფლებამ წინას მიბაძა და საკუთარი ხალხი დაარბია. ყოველივე ამის ფონზე, არსებობს მოლოდინი, ნაციონალებმა უმრავლესობა შექმნან და პირველი, რასაც გააკეთებენ, მთავრობის დათხოვნა იქნება. „ვერსიის“ წყაროს ვერსიით, ყველაფერ ამის მთავარი მიზანი ირაკლი ლარიბაშვილის გადაყენებაა...

ამავე საიდუმლო გეგმით, როგორც კულუარებში ამბობენ, გათვალისწინებულია ვადამდელი საპარლამენტო არჩევნების ჩატარება, რომელზეც ნაციონალები შეეცდებიან, საკანონმდებლო ორგანოში უმრავლესობით მოვიდნენ ან იმ ძალებს გაამარჯვებინონ, რომლებიც კრემლისგან იქნებიან დაფინანსებული.

„როგორც ჩანს, ხელისუფლებამ ამ გეგმის შესახებ შეიტყო და პროკურატურაში სააკაშვილის დაბარებაც ერთგვარი პრევენციაა“, — ამბობს „ვერსიის“ წყარო.

ყველაფერი ზემოთქმული, შესაძლოა, აბსოლუტური სიმართლე არაა, მაგრამ ფაქტია: ნაციონალები Facebook-ში „თბილისური მაინის“ მოწყობით იშუქებიან. „აბა, ჩემო მთავრობავ, შენი იანუკოვიჩობა აჯობებს თუ საქართველოს ძალისხმევა... მოემზადეთ ქართული მაინისთვის, იქ მიშა სააკაშვილი გელოდება!“ — ეს სიტყვები ნაციონალმა ეკა ხერხეულიძემ საკუთარ გვერდზე „დაპოსტა“...

ირაკლი ალასანია ინფრასტრუქტურის მინისტრი

საქართველოს თავდაცვის მინისტრი ირაკლი ალასანია სამხედრო ოფიციალური ვიზიტით ესპანეთის სამეფოში გაემგზავრა. ეს საქართველოსა და ესპანეთის თავდაცვის უწყებების ხელმძღვანელებს შორის პირველი ოფიციალური შეხვედრა იქნება. ირაკლი ალასანია ესპანელ კოლეგას პედრო მორენეს ეულატეს საქართველოს თავდაცვის სფეროში განხორციელებულ რეფორმებს გააცნობს. მხარეები თავდაცვის სფეროში ორმხრივი თანამშრომლობის საკითხებსაც განიხილავენ.

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დელეგაცია ესპანეთის ჯავშანსანინალმდეგო ბრიგადისა და საავიაციო ბაზებს ესტუმრება. ასევე, დაგეგმილია ირაკლი ალასანიას შეხვედრა ესპანეთის საგარეო საქმეთა სახელმწიფო მდივან გონსალო დე ბენიტოსთან.

ოფიციალური ვიზიტის ფარგლებში, საქართველოს თავდაცვის მინისტრი სამეფო ინსტიტუტში Elcano სიტყვით გამოვა და საქართველოს ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში განხორციელების პერსპექტივებზე ისაუბრებს. სამეფო ინსტიტუტში მინისტრის გამოსვლას ორგანიზაცია Ceseden-ის სამხედრო ექსპერტები, დიპლომატიური კორპუსის, ასევე სხვა კვლევითი ცენტრებისა და სახელმწიფო უწყებების წარმომადგენლები დაესწრებიან.

საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დელეგაციის პირველი ოფიციალური ვიზიტი ესპანეთის სამეფოში 26 მარტს დასრულდება.

„ინტერპრესნიუსი“

ეროვნულ გამოცდებში 36 ათასზე მეტი აბიტურენტი ღარბისტრიდა

ერთიანი ეროვნული გამოცდებისთვის რეგისტრაციის პროცესი უკვე დასრულდა.

2014 წელს გამოცდებისთვის 36 ათასზე მეტი აბიტურენტი, 19 ათასამდე პედაგოგი და მასწავლებლობის მსურველი, მაგისტრანტობის 12 ათასამდე კანდიდატი და 4500-მდე სტუდენტი დარეგისტრირდა.

ამის შესახებ ერთიანი ეროვნული გამოცდების ხელმძღვანელის, მაია მიმინოშვილის მიერ გაერცხეულ განცხადებაშია ნათქვამი:

„საბოლოო მონაცემების გაზიარებამდე მინდა შეფასებისა და გამოცდების ეროვნული ცენტრის საქმიანობის გაცნობით მნიშვნელოვან მიმართულებას შევხებო — საერთაშორისო საგანმანათლებლო კვლევებსა და სახელმწიფო შეფასებას, რომელთა შედეგები განათლების სისტემის ზუსტ და სრულ დიაგნოზს გვაძლევს, ცხადად გვიჩვენებს, რა მიმართულებით გვაქვს ყველაზე მეტი პრობლემა, რა უნდა გამოვასწოროთ და, რაც მთავარია, როგორ... კვლევებს 2006 წლიდან ვატარებდით. სამწუხაროა, რომ შედეგები, რომელიც ძალიან ღირებული ინფორმაციაა განათლების პოლიტიკის განსაზღვრად, არავის გამოუყენებია, არადა მსოფლიოს ბევრმა ქვეყანამ სწორედ ასე შეძლო ყველაზე პროგრესული განათლების სისტემის შექმნა. 2013 წელს საშუალება მოგვეცა, ისე ჩავართულიყავით საგანმანათლებლო კვლევებში, რომელშიც მსოფლიოს ათეულობით ქვეყანა მონაწილეობს. წელს ორ უმნიშვნელოვანეს კვლევას ვატარებთ, აქედან ერთი საერთაშორისოა, ერთი ნაციონალური. პარალელურად ვინებთ კიდევ ორი საერთაშორისო კვლევის პილოტირებას. კვლევების დასრულების შემდეგ საქართველოში საგანმანათლებლო სფეროს ხარვეზებისა თუ პროგრესის ამსახველი კიდევ ერთი, მრავალმხრივი დასკვნა და შესაბამისი რეკომენდაციები გვექნება... თუმცა, მთავარი კვლავ შედეგების სწორად გააზრება და სისტემის გასაუმჯობესებლად გამოყენებაა.“

„მედიაინუსი“

2015 წლიდან ავიაბილეთები გაქვირდება?

რა კავშირშია „ფლაი ჯორჯიას“ ირანული სკანდალი რეგულაციების გამკაცრებასთან

2015 წლიდან საქართველოს სამოქალაქო ავიაციის სააგენტო მკაცრი ფინანსური რეგულაციების ამოქმედებას გეგმავს, რომელიც ავიაკომპანიის ფინანსური მდგომარეობის შეფასებას გულისხმობს. „ვერსიასთან“ საუბრისას, სამოქალაქო ავიაციის სააგენტოს ხელმძღვანელი გურამ ჯალალონია აცხადებს, რომ ევროპული რეგულაცია საქართველოსა და ევროპის ქვეყნებს შორის „ერთიანი ცის შეთანხმებაზე“ 2010 წელს ხელმოწერილი შეთანხმების შესაბამისად იწვევება. ახალი რეგულაციის მიხედვით, საქართველოს ავიაბაზარზე კომპანია, რომელსაც საეჭვო რეპუტაცია და ფინანსური პრობლემები აქვს ან უსაფრთხოების ნორმებს არ აკმაყოფილებს, ვერ შემოვა.

საქართველოს ავიაბაზარზე მოქმედი კომპანიები ექსპლუატანტის სერტიფიკატს იღებენ, რაც ნიშნავს, რომ ავიაკომპანია ტექნიკურად უსაფრთხოა და კომპანიას მხოლოდ ამ სერტიფიკატის შემდეგ ეძლევა უფლება, სხვადასხვა მიმართულებით ფრენა განახორციელოს. საქართველოს სამოქალაქო ავიაციის სააგენტოს ხელმძღვანელმა, გურამ ჯალალონიამ „ვერსიას“ განუცხადა, რომ ახალი რეგულაციების ამოქმედების შემთხვევაში, ავიაკომპანიებს, ექსპლუატანტის სერტიფიკატის აღების შემდეგ, ტვირთისა და მგზავრის გადაყვანის უფლება იმ დრომდე არ მიეცემა, ვიდრე ოპერირების ლიცენზიას არ წარადგენენ. ჯალალონიას თქმითვე, ოპერირების ლიცენზია არა მხოლოდ ავიაკომპანიის ფინანსურ უსაფრთხოებას, არამედ, იმის გარანტიასაც გულისხმობს, რომ კომპანიას შესაძლებლობა აქვს, მგზავრებისა და პარტნიორების წინაშე აღებული ვალდებულებები შეასრულოს.

„ახალი რეგულაცია მხოლოდ ფინანსურ კი არა, ავიაკომპანიის რეპუტაციის საკითხებსაც ეხება. ავიაკომპანიის ფინანსური მდგომარეობა, რა თქმა უნდა, ფრენების უსაფრთხოებასთანაა დაკავშირებული, რადგან, თუ ავიაკომპანია ფინანსურად მდგრადი არაა, უსაფრთხოების პრობლემასაც ვერ მოაგვარებს. შესაბამისად, ახალი რეგულაციის დანერგვის ერთ-ერთი მთავარი მიზანი სწორედ ეს არის. გარდა ამისა, ექსპლუატანტი, რომელიც საქართველოში ოპერირებას დაიწყო და სხვადასხვა მიმართულებით ფრენებს განახორციელებს, აუცილებლად კარგი რეპუტაციის მქონე ავიაკომპანია უნდა იყოს ანუ ცუდ საქმეებში შემჩნეული არ უნდა იყოს. აქედან გამომდინარე, დირექტორსაც ეხება, როგორც ავიაკომპანიის ფინანსურ, ასევე რეპუტაციის საკითხებსაც.“

„ვერსიასთან“ საუბრისას, გურამ ჯალალონიამ ისიც აღნიშნა, რომ ერთ-ერთი მიზეზი, რის გამოც სამოქალაქო ავიაციის სააგენტოს ახალი რეგულაცია შემოაქვს, შარშან ავიაკომპანია „ფლაი ჯორჯიასთან“ დაკავშირებული სკანდალია, რომლის შესახებაც „ვერსიას“ წერდა: 2013 წლის 17 ოქტომბერს, სამოქალაქო ავიაციის სააგენტომ ავიაკომპანიას საჭირო ექსპლუატაციის სერტიფიკატი ჩამოართვა. მოქმედი კანონმდებლობით, ავიაგადამზიდავი ფრენის ნებართვას, ავტომატურად, იმ შემთხვევაში კარგავს, თუ ოპერირებისთვის 2 თვითმფრინავზე ნაკლები ჰყავს. 17 ოქტომბერსვე, „ფლაი ჯორჯიას“ დირექტორთა საბჭოს გადაწყვეტილებით, კომპანიამ ფრენები დროებით შეწყვეტა, ამ გადაწყვეტილების მიზეზად კი ავიაკომპანიაში მიმდინარე სტრუქტურული ცვლილებები და საორგანიზაციო საშუალებების დასახელება.

ქართულ-ირანული კომპანია „ფლაი ჯორჯია“ მორიგ სკანდალში მაშინ გაეხვია, როცა 2013 წლის ზაფხულში, გავლენიანმა გამოცემა „უოლ სთრით ჯორნალმა“ დოკუმენტური მასალა გამოაქვეყნა და „ფლაი ჯორჯიას“ მფლობელი ირანელი ბიზნესმენები ირანის ისლამური რესპუბლიკის მთავრობასთან კავშირში ამხილა. მასალის თანახმად, ისლამური რეგულაციის დამცველების კორპუსმა საქართველოში 150 კომპანიისგან შემდგარი ქსელი შექმნა, რასაც აშშ-ს სანქციებისგან თავის არიდების მიზნით იყენებდა. ამ სტატიის საპასუხოდ, საქართველოს იუსტიციის მინისტრმა, თეა წულუკიანიმ განაცხადა, რომ ირანის მიმართ გაერო-ს სანქციების შესრულებას საქართველოს მთავრობაც მკაცრად აკონტროლებდა და, შესაბამისად, ირანის 150-მდე იურიდიულ თუ ფიზიკურ პირს საბანკო ანგარიშებიც გაუყინეს.

„ავიაკომპანია „ფლაი ჯორჯიას“ სკანდალი მხოლოდ ერთ-ერთი ფაქტორია, რომ ახალი რეგულაცია დანერგოს. ამ რეგულაციით, წინასწარ გვეცოდინება, ვინ შემოდის საქართველოს ავიაბაზარზე ან რა რეპუტაციის მქონეა ესა თუ ის ავიაკომპანია. შესაძლოა, ჩვენმა არაკეთილმოსურნე ქვეყანამ ძალიან დიდი ფული დახარჯოს, რომ ავიაკომპანია შექმნას, რომელიც საქართველოს ბაზარზე შემოსვლის შემდეგ, ჩვენს დროსაც ცუდი მიზნებისთვის გამოიყენებს, მაგრამ ამ რეგულაციის მიღების შემდეგ, ასეთი რისკი გამოირიცხება. გარდა ამისა, საქართველოს ავიაბაზარზე ბევრი კომპანია ოპერირებდა, რომელიც სწორედ ფინანსური პრობლემების გამო გაკოტრდა, დაიხურა, ვერ ააწყო ბიზნესი და ასე შემდეგ. ახალი რეგულაცია ამ ტიპის შემთხვევებსაც გამოირიცხავს, რადგან ფინანსურად არაუზრუნველყოფილი კომპანია ლიცენზიას ვერ მიიღებს“, — აცხადებს გურამ ჯალალონია „ვერსიასთან“ საუბრისას და დასძენს, რომ დღემდე მოქმედი ლიცენზიით, სამოქალაქო ავიაციის სააგენტო, მხოლოდ და მხოლოდ, ფრენებისა და მგზავრების უსაფრთხოებაზე აგებდა პასუხს — საქართველოში მოქმედი ავიაკომპანიების თვითმფრინავები ტექნიკურად გამართული უნდა ყოფილიყო, პერსონალს კი საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისი სერტიფიკატები უნდა ჰქონოდა. 2015 წლიდან კი, ახალი რეგულაციის დანერგვით, ნებისმიერ ავიაკომპანიას ოპერატორის სერტიფიკატი და ლიცენზია ექნება. ამავე რეგულაციით, ტექნიკური და მგზავრების უსაფრთხოების გარდა, სამოქალაქო ავიაციის სააგენტო პასუხისმგებელი იქნება ფინანსურ მონიტორინგსა და ავიაკომპანიის წარსულზეც. გურამ ჯალალონიას თქმით, იმ შემთხვევაში, თუ ავიაკომპანიაში დარღვევა აღმოჩნდება ან ფინანსური მონიტორინგის ჩატარების შემდეგ, ფინანსური რეგულაციით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს ვერ დააკმაყოფილებს, გარკვეული ვადით კომპანიას ოპერირების ლიცენზია შეუწყრდება ან, შესაძლოა, საერთოდ ჩამოერთვას, თუმცა ლიცენზიის შეჩერება და ჩამორთმევა მარტივი პროცედურა არ არის — სამოქალაქო ავიაციამ ჯერ კარგად უნდა შეისწავლოს, რატომ დაარღვია ფინანსური პრობლემა ავიაკომპანიამ და ისიც დაადგინოს, ეს დარღვევა ობიექტური მიზეზებს უკავშირდება თუ ყველაფერი მიზანმიმართულად გაკეთდა:

„ახალი რეგულაციის სამუშაო ვერსიები სხვადასხვა ავიაკომპანიაში უკვე გავგზავნეთ, მაგრამ ოფიციალური პასუხი, თავისი შენიშვნებით და წინადადებებით, მხოლოდ „აირზენასგან“ მივიღეთ, სხვა ავიაკომპანიები არ გამოგვხმაურებია. ცოტა ხანს კიდევ დავიცდით, მერე შევკრებთ საქართველოს ბაზარზე მოქმედი ავიაკომპანიების წარმომადგენლებს, რომლებსაც დეტალურად გავაცნობთ ახალ წესს და მათგან კონკრეტულ წინადადებებს ან შენიშვნებს მოვითხოვთ. ავიაკომპანიების წარმომადგენლებს კარგად აუხსნით, თუ რას გამოიწვევს ამ რეგულაციის დანერგვა ქვეყნისა და თუნდაც მათთვის. ხშირად ამ ახალ წესს „მტკიცეულ“ რეგულაციასაც უწოდებენ, რადგან ამ წესის თანახმად, ავიაკომპანიას ისეთი ფინანსური მდგომარეობა უნდა ჰქონდეს, რომ დაკისრებული მოვალეობების შესრულება თუნდაც სამი თვის განმავლობაში შეძლოს. სხვა სიტყვებით რომ გითხროთ, ლიცენზიის მიღების მომენტში, ავიაკომპანია რთულ ფინანსურ სიტუაციაშიც რომ იყოს, ისეთი ბიზნესგეგმა უნდა ჰქონდეს, სამი თვის განმავლობაში პერსონალის ხელფასის გასტუმრებაც შეძლოს და აღებული ფინანსური ვალდებულებებიც შეასრულოს.“

მას შემდეგ, რაც ქვეყანაში მკაცრი ფინანსური რეგულაციები ამოქმედდება და სამოქალაქო ავიაციის სააგენტოს უფლება ექნება, ავიაკომპანიების ფინანსური მონიტორინგი განახორციელოს, გამოირიცხული არაა, კომპანიებმა ავიაბილეთები გააძვირონ. თუ ფინანსური მონიტორინგის მომსახურება ფასიანი იქნება და სამოქალაქო ავიაციის სააგენტო ავიაკომპანიებს დამატებით მოსაკრებელს დაუწესებს, ეს, ცხადია, ავიაბილეთის ფასზეც აისახება, თუმცა გურამ ჯალალონიამ „ვერსიასთან“ საუბრისას აცხადებს, რომ ასეთი დეტალები ჯერ დაზუსტებული არ არის:

„ფინანსისტი არ ვარ და ეს ჩემს კომპეტენციაში არ შედის, მაგრამ კომპანია, რომელიც ფინანსურად უზრუნველყოფილია და ახალი რეგულაციის მიხედვით, შესაბამის ლიცენზიას მიიღებს, ბილეთს რატომ გააძვირებს? რაც ახალ რეგულაციაზე ვსაუბრობთ, მთავარი ფრენის უსაფრთხოებაა და ბილეთის გაძვირება-არაგაძვირების საკითხი მხოლოდ ამის შემდეგ დგება. სხვათა შორის, ლიცენზიის მოსაკრებელი დიდი არ არის...“

„ინფორმაციის არამართლზომიერი მოპოვების აღმოფხვრის მიზნით შსს-მ უკვე გაატარა ღონისძიებები“

ენიმო ლურსმანაშვილი
593-51-52-04

რამდენად კანონიერად გროვდება, ინახება და მუშავდება მოქალაქეთა პირადი მონაცემები სხვადასხვა უწყებაში? ერევა თუ არა სახელმწიფო უზენაესი სასამართლო ცხოვრებაში და მთავარი — გვისმენენ თუ არა ისევე? ამ კითხვებზე პასუხის მისაღებად, „ვერსია“ პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორს, **თამარ ქალაძეს დაუკავშირდა. სხვათა შორის, „პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის აპარატმა“ ახლახან წარმოადგინა ანგარიში საქართველოში პერსონალურ მონაცემთა დაცვის მდგომარეობის შესახებ. ანგარიში 7-თვიან პერიოდს მოიცავს. ამ ხნის განმავლობაში, აპარატმა 376 კონსულტაცია გასცა მონაცემთა დამუშავების კანონიერების საკითხზე, შინაგან საქმეთა სამინისტროს 58 თანამშრომელს კი შესაბამისი ტრენინგი ჩაუტარდა.**

რამდენად კანონიერად გროვდება და მუშავდება მოქალაქეთა პერსონალური მონაცემები სხვადასხვა უწყებაში

— ანგარიში ასახავს 7 თვის პერიოდს, 2013 წლის აგვისტოდან, 2014 წლის თებერვლის ჩათვლით. ზოგადად, კანონი პერსონალური მონაცემების დაცვის შესახებ, საქართველოში სიახლეა. მიუხედავად იმისა, რომ 2011 წლის ბოლოს მიიღეს, ძალაში ეტაპობრივად შედის და მისი უდიდესი ნაწილი 2013 წლის დასაწყისიდან ამოქმედდა. შესაბამისად, რადგან წლების განმავლობაში არ არსებობდა ამ სფეროს სამართლებრივი რეგულირება, საკმაოდ ბევრი პრობლემა დაგროვდა. ჩვენი ორგანიზაციის მიერ წარმოდგენილი ანგარიშის მიზანი კი ისაა, წარმოვაჩინოთ ეს სისტემური ხასიათის პრობლემები და მათ გადასაჭრელად საჭირო ნაბიჯები გადავდგათ.

— წლების განმავლობაში დაგროვილი პრობლემებიდან, ყველაზე მწვავე რომელია?

— საკმაოდ ხშირად გვხვდება, მონაცემთა კანონიერი მიზნისა და საფუძვლის გარეშე დამუშავების შემთხვევები, არაადეკვატურად დიდი მოცულობის მონაცემთა დამუშავება, ხშირად მონაცემთა შეგროვება-შენახვის ვადაც არაა განსაზღვრული ან არ ემთხვევა კანონიერ ვადას. წლების განმავლობაში დამკვიდრებული იყო პრინციპი — ვაგროვებთ და ვინახავთ ყველაფერს, რისი მოგროვება და შენახვაც შეგვიძლია. ამ პრინციპის დღემდე არსებობას ხელს უწყობს ელექტრონული საშუალებების გამოყენებით მონაცემთა დამუშავების ფართომასშტაბიანი ხასიათი. ცხადია, ახალ ტექნოლოგიებზე გადასვლა პოზიტივია, მაგრამ მასთან ერთად თუ არა უზრუნველყოფილი პერსონალურ მონაცემთა დაცვისა და უსაფრთხოების სტანდარტები, საფრთხის ქვეშ დგას ადამიანების პერსონალური მონაცემების კანონიერად დამუშავების საკითხი.

— პერსონალურ მონაცემთა დაცვისა და უსაფრთხოების სტანდარტები თუ ირღვევა მაშინ, როცა მაგალითად, ერთი უწყება ან ორგანიზაცია ინფორმაციას მეორეს გადასცემს?

— სხვათა შორის, უწყებებსა და ორგანიზაციებს შორის მონაცემთა გაცვლის საკითხი კიდევ ერთი პრობლემაა. ის, რომ ორგანიზაციას აქვს კანონიერი უფლება, მოიპოვოს და შეინახოს ინფორმაცია, მას ავტომატურად არ ანიჭებს ამ ინფორმაციის სხვისთვის მიწოდების ან გასაჯაროების უფლებას.

— ორგანიზაციებს შორის გაცვლილი მონაცემები იყო თუ არა რიგითი მოქალაქეების სატიკვარი, რომლებმაც ბოლო პერიოდში მოგმართეს?

— ჩვენი ორგანიზაცია ცოტა ხანია არსებობს, მაგრამ მოქალაქეთა განცხადებებზე აქტიურად ვრეაგირებთ. მხოლოდ საანგარიშო პერიოდში, 8 განცხადება განვიხილეთ და მოქალაქეებს არაერთი კონსულტაცია ჩაუტარეთ. ისინი სხვადასხვა პრობლემით მოგვმართავენ, მაგრამ უმეტესად, პრობლემაა მონაცემთა უკანონო გასაჯაროება, რაც, მატერიალურის გარდა, მორალურ ზიანსაც აყენებს ადამიანებს. განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, მონაცემთა დამუშავება მოხდეს კონკრეტული პიროვნების თანხმობით, ოღონდ ისე არა, როგორც ხშირად ხდება ხოლმე — ადამიანებს ეუბნებიან, თუ ამ ინფორმაციას მოგვანდით, გაგინვთ გარკვეულ მომსახურებას. აუცილებელია, ადამიანი იყოს ინფორმირებული, იცოდეს, რატომ უნდა გასცეს ინფორმაცია და ამის არგაკეთების შემთხვევაში, რა სამართლებრივი შედეგი დადგება.

— წლების განმავლობაში, ინფორმაციის იძულებით მიწოდების გარდა, პრობლემა იყო უკანონო თვალთვალი და მიყურადება. ამ მხრივ, შეცვლილი ვითარება?

— მონაცემთა დამუშავების ის მოთხოვნები, რომელზეც გესაუბრეთ, არ ვრცელდება ოპერატიულ, სამძებრო და საგამოძიებო მიზნებისთვის მოპოვებულ მონაცემთა დამუშავებაზე. ამას არც პერსონალურ მონაცემთა დაცვის კანონმდებლობა არეგულირებს. ეს არ ნიშნავს, რომ ფარული მიყურადება და თვალთვალი კანონისმიერ ხორციელდება, უბრალოდ, ამას არეგულირებს სხვა კანონი და საერთაშორისო ვალდებულებები. მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენი კომპეტენცია ფარული მიყურადებისა და თვალთვალის შემთხვევებზე შეზღუდულია, საზოგადოების ინტერესებიდან და იქიდან

გამომდინარე, რომ ეს მომიჯნავე სფეროა, ეს საკითხი ჩვენ ანგარიშშიცაა წარმოდგენილი. მოვთხოვეთ სასამართლოს სტატისტიკა, შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და ინფორმაცია, რა ნაბიჯები გადადგეს ამ მიმართულებით. ანგარიშში ეს ინფორმაციაც ავსახეთ და ჩვენი რეკომენდაციებიც — საქართველოში არსებული პრაქტიკის ევროპულ სტანდარტებსა და კონვენციის მეშვეობით შესაბამისობაში მოყვანა; ბალანსის დაცვა ადამიანის პირად ხელშეუხებლობასა და ვთქვით, გამოძიების ინტერესებს შორის; ასევე იმ შემთხვევაში, თუკი გამოძიებას ხელი არ შეეშლება, ადამიანის უფლებათა, იცოდეს, რომ მის მიმართ ოდესღაც ხორციელდებოდა ფარული მიყურადება ან ვიდუღოთავალთვალი.

— ამბობთ, რომ სასამართლო უწყებიდან და შსს-დან ინფორმაცია გამოიხილება. საინტერესოა, როგორია „მიყურადების სტატისტიკა“, შსს-მ კი რა ნაბიჯები გადადგა ამ მიმართულებით?

— ფარული მიყურადებისა და თვალთვალის საკითხი, განსაკუთრებული სიმწვავეთა წარმოჩინდა 2013 წლის გაზაფხულზე, როცა შსს-მ გაავრცელა ინფორმაცია 2005-2012 წლებში შექმნილი ათასობით ფარული აუდიო და ვიდეოჩანაწერის შესახებ. მათი საერთო მოცულობა 260 678 მეგაბაიტი იყო, ხოლო ჩანაწერების ხანგრძლივობა 1760 საათს აჭარბებდა. ამ საკითხზე, მთავრობის გადაწყვეტილებით შეიქმნა უკანონო მიყურადებისა და ფარული ჩანაწერების საკითხებზე მომუშავე დროებითი კომისია, რომელსაც შს მინისტრი ხელმძღვანელობდა. აღმოჩენილი მასალა მოიცავდა პოლიციის, ბიზნესისა და სამოქალაქო საზოგადოების წარმომადგენლების პირადი ცხოვრების ამსახველ კადრებს, აუდიოჩანაწერებსა და ფოტოებს. რამდენიმე ჩანაწერზე ასახული იყო პატიმართა წამების ფაქტები. კომისიამ მუშაობის პროცესში ვერ მოიძია პირადი ცხოვრების ამსახველი ვიდეო და აუდიომასალის კანონიერად მოპოვების დამადასტურებელი ოფიციალური დოკუმენტი. პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის რეკომენდაციით, კომისიამ შეიმუშავა ინტიმური ცხოვრების ამსახველი მასალის აღრიცხვის, უსაფრთხოებისა და განადგურების მეთოდოლოგია, რის შედეგადაც განადგურდა ინფორმაციის 112 ელექტრონული

მატარებელი, ხოლო ძირითადი მასალა (633 ელექტრონული მატარებელი) გამოძიების მიზნით გადაეცა მთავარ პროკურატურას. აღსანიშნავია ისიც, რომ კონტროლის გამკაცრებისა და ინფორმაციის არამართლზომიერი მოპოვების შესაძლებლობების აღმოფხვრის მიზნით, შს სამინისტრომ განახორციელა რიგი ღონისძიებები. მაგალითად, სხვადასხვა სამინისტროში გაუქმდა დეცენტრალიზებული სახით არსებული ფარული მიყურადების სისტემები. დღეს, აღნიშნული ოპერატიულ-სამძებრო ღონისძიებები ხორციელდება ცენტრალიზებული სახით, ერთი კონკრეტული უწყების მიერ, რაც ზღუდავს არამართლზომიერი მიყურადების გახორციელების შესაძლებლობას და ამარტივებს კონტროლის მექანიზმების გამოყენებას; ფარული მიყურადება ხორციელდება სპეციალურ დაცულ, შეზღუდული დაშვების მქონე ზონებში. კონტროლის მიზნებისათვის გამოიყენება სამზღუდის, მათ შორის ბიომეტრიული კონტროლის სისტემა; შეზღუდული დაშვების მქონე ზონებში გაუმჯობესდა ვიდუღეთავალთვალების სისტემები, რომელთა მიზანია ინფორმაციის გახორციელება და მოპოვებული მასალის არამართლზომიერი დუბლირების მცდელობათა ფაქტების გამოვლენა-აღმოფხვრა; ინფორმაციის გაფორმების თავედან არიდეების მიზნით, ზემოაღნიშნულ არეალში გამკაცრდა ფოტო და ვიდეოტექნიკის, მობილური ტელეფონებისა და სხვა საშუალებების შეტანა; გამკაცრდა უფლებამოსილი პირების სისტემაზე წვდომის ელექტრონული აღრიცხვა.

— შსს-სა და სასამართლოს გარდა, აქტიურად კიდევ რომელ უწყებებთან თანამშრომლობთ და ამ თანამშრომლობის შედეგი რა არის?

— საწყის ეტაპზე, როცა კანონი ახალია, მიდგომები კი უცხო, სხვადასხვა უწყებასთან თანამშრომლობა მნიშვნელოვანია. ჩვენი ერთ-ერთი ფუნქციაა, მონაცემთა დამუშავებისთვის კონსულტაციის გაწევა. ამის საშუალება არაერთ უწყებას მიეცემა. ტრენინგებიც ჩავატარეთ. მონაცემთა დამუშავებლებთან, მათი ცოდნის ამაღლების მიზნით, ინტენსიურად ვმუშაობთ. შესაბამისი ნაბიჯები ზოგმა მათგანმა უკვე გადადგა, მაგალითად პოზიტიურია რამდენიმე ორგანიზაციის მიერ მონაცემთა დამუშავებასთან დაკავშირებით მიღებული ტიკის შემუშავება და თანამშრომლობისთვის ტრენინგების ორგანიზება. ამ მხრივ განსაკუთრებით აღსანიშნავია საჯარო სექტორის მონაცემთა ისეთი მსხვილი დამუშავებლების მიერ გადადგმული ნაბიჯები, როგორცაა იუსტიციის, შინაგან საქმეთა და ფინანსთა სამინისტროები, მათი მმართველობის სფეროში შემავალი საჯარო სამართლის იურიდიული პირები. პოზიტიურია ის გარემოებაც, რომ ინსპექტორის აპარატთან კონსულტაციების შედეგად, მთავრობის კანცელარიამ, იუსტიციის, შინაგან საქმეთა, სასჯელაღსრულების, იძულებით გადაადგილებულ პირთა სამინისტროებმა, ასევე საჯარო სამსახურის ბიურომ, სახელმწიფო სერვისების განვითარებისა და სოციალური მომსახურების სააგენტოებმა, განსაზღვრეს მონაცემთა დამუშავების კონკრეტული საფუძვლები. რამდენიმე მათგანმა დახვეწა და კანონთან შესაბამისობაში მოიყვანა ელექტრონული სისტემის მეშვეობით მონაცემთა დამუშავების პროცესი.

— ეს ყველაფერი საკმარისია იმისთვის, პერსონალურ მონაცემთა დამუშავების შესახებ კანონი სრულფასოვნად ამოქმედდეს, საზოგადოება არის ამისთვის მზად?

— მოქალაქეთა ინტერესი საკმაოდ მაღალია. მოთხოვნა, მათი პირადი მონაცემები იყოს დაცული, პირად ცხოვრებაში უზენაესი არაა ჩაერიოს, საზოგადოებაში ნამდვილად არსებობს, მთავარია, ამ მოთხოვნას ადეკვატურად უპასუხო მონაცემთა დამუშავებლებმა. მნიშვნელობა არ აქვს, საჯარო ორგანიზაცია იქნება თუ კერძო. ყველა ორგანიზაცია უნდა დაიცავდეს კანონი და იცოდეს, რომ მონაცემთა დამუშავება უნდა ემყარებოდეს კანონიერებას, სამართლიანობას, ღირსების შემლახავი არ უნდა იყოს და რაც მთავარია, ნებისმიერი მონაცემის შეგროვება-დამუშავებას სამართლებრივი საფუძველი უნდა ჰქონდეს. კანონმდებლობა ხელს უწყობს გარკვეული სამართლებრივი საკითხების დარეგულირებას. ადამიანის პირადი ცხოვრების ხელშეუხებლობის, მისი ღირსების პატივისცემისა და ინტერესის გათვალისწინების კულტურა კი, პარალელურად უნდა დამკვიდრდეს. ამ მიმართულებით, ბევრი რამაა გასაკეთებელი. მთავარი კი, ადამიანების ინფორმირებულობა — მათ უნდა იცოდნენ როგორ დაიცვან საკუთარი უფლება. მათ ასევე, აქვთ უფლება, იცოდნენ სად მუშავდება მათი პერსონალური მონაცემები და რა მიზნით. ვებგვერდზე, სპეციალური განცხადებების ფორმატიც შევქმენით, რომელთა საშუალებით, მოქალაქეებს აქვთ საშუალება, კონკრეტულ დაწესებულებას მოსთხოვონ მათი მონაცემების დამუშავების შეწყვეტა ან ინფორმაციაში შესწორების შეტანა. ეს კულტურა ერთ და ორ დღეში არ დამკვიდრდება. არც პრობლემები მოგვარდება უცებ, მაგრამ პირადად ჩემი მიდგომა ასეთია, რაც შეიძლება გაკეთდეს დღეს, ხვალისთვის არ უნდა გადავდოთ! მესმის, ძნელია იმ ტექნოლოგიების მოდერნიზაცია, რომლებიც თავის დროზე დღეს არსებული სტანდარტების გარეშე, საკმაოდ ძვირად დამონტაჟდა, მაგრამ პრინციპების დაცვას რა უშლის ხელს? შეიძლება საბოლოო შედეგი და ძირითადი ეფექტი საზოგადოებამ შედარებით გვიან დაინახოს, მაგრამ ხალხი დღესვე უნდა ხედავდეს მონაცემთა თითოეული დამამუშავებლის მიერ გადადგმულ ქმედით ნაბიჯებს. ძალიან კარგია, რომ ამ ნაბიჯებს, დღეს, შესაბამისი უწყებები მართლაც დგამენ.

რუსეთი ყირიმში ეუთო-ს დამკვირვებლების შეხვედრას უარს აცხადებს

რუსეთში აცხადებენ, რომ ყირიმში ეუთო-ს დამკვირვებლებს არ შეუშვებენ. როგორც ეუთო-ში რუსეთის წარმომადგენელმა, ანდრეი კელინმა განაცხადა, იმ მისიას, რომელიც უკრაინაში უნდა გაემგზავროს, ყირიმში მუშაობის მანდატი არ აქვს, რადგან ყირიმი უკვე რუსეთის შემადგენელი ნაწილი გახდა. ეუთო უკრაინაში დამკვირვებელთა ფართომასშტაბიან რაოდენობას აგზავნის. ორგანიზაციის გადაწყვეტილებით, მისიაში 500-მდე სამოქალაქო დამკვირვებელი იქნება და ისინი უკრაინაში 6 თვის განმავლობაში დარჩებიან.

დამკვირვებელთა პირველი ნაწილი მუშაობას ხერსონის ოლქში, ოდესაში, ლვოვში, ივანო-ფრანკოვოში, დონეცკში, დენპროპეტროვსკსა და ლუგანსკში დაიწყებს. მთავარი ოფისი კი კიევი განთავსდება. საჭიროების შემთხვევაში, მისიის მუშაობის ვადა გაიზრდება. *„ინტერპრესნიუსი“*

ალექსანდრე ანკვაბა ვლადიმერ პუტინს ყირიმისა და სევასტოპოლის მიერთება მიუღობს

„ასანი პრესის“ ცნობით, ანკვაბამ პუტინს მისალოცი წერილი გაუგზავნა. „რუსი ხალხისა და სახელმწიფოსთვის ამ უმნიშვნელოვანეს დღეს მიიღეთ ჩემი გულწრფელი მილოცვა ეპოქალურ გადაწყვეტილებასთან – ყირიმისა და ქალაქ სევასტოპოლის რუსეთთან შეერთებასთან დაკავშირებით“, — ნათქვამია აფხაზეთის დე ფაქტო პრეზიდენტის, ალექსანდრე ანკვაბის მისალოცი წერილში. *„მედიაინუსი“*

მამა გაბრიელის სხაულის წმინდა ნაწილები საბავაროების საეპარქიოში დაბრუნდა

წმინდა მამა გაბრიელის სხეულის წმინდა ნაწილები საბავაროების საეპარქიოში დაბრუნდა. როგორც საპატრიარქოში აცხადებენ, წმინდა მამის ნაწილებს საბავაროების ტაძარში დღე-ღამეში 70 ათასამდე ადამიანი მოილოცავს. ამდენად, პატრიარქის გადაწყვეტილებით, სამების ტაძარში, წმინდა ნაწილები 23 მარტის შემდეგაც დარჩება, როგორც ეს ადრე იყო განსაზღვრული. საპატრიარქოში აცხადებენ, რომ ანალოგიური გადაწყვეტილება მიღებული ბეთანიის წმინდა მამების შესახებაც. ღირსი მამა იოანე (გიორგი) მხეიძისა და ღირსი იოანე მასურაძის წმინდა ნაწილები ბეთანიის მონასტრის ღვთისმშობლის შობის ტაძარში აღდგომამდე იქნება დასვენებული. ამასთან, საპატრიარქოს ცნობით, დიდმარხვის ბოლოს, პატრიარქი მიიღებს გადაწყვეტილებას, სად იქნება წმინდა მამა გაბრიელის და ბეთანიის მამების საბოლოო განსასვენებელი. შესაძლოა, ისინი აკლდამებში ჩასვენდნენ. *„ინტერპრესნიუსი“*

ჰაერში გასროლილი 60 მილიონი და დიდი ქაოსი პროფგანათლებელთა აუდიტის სამსახურის რეკომენდაციები განთავსების სამინისტროს

აუდიტის სამსახურის რეკომენდაციები განთავსების სამინისტროს

მირაზ ბერიძე
599-45-50-26

სახელმწიფო აუდიტის სამსახურმა ანგარიში — „პროფესიული განათლება საქართველოში — მიმდინარე რეფორმები და გამოწვევები“ — პრეზენტაცია გამართა. როგორც გენერალურმა აუდიტორმა, ლაშა თორდია განაცხადა, აუდიტის მიზანი მთავრობის მიერ პროფგანათლების სფეროში განხორციელებული ღონისძიებების ეფექტიანობის შესწავლა იყო. მისივე განმარტებით, შესწავლის შედეგად რიგი ხარვეზი და ნაკლოვანება გამოიკვეთა, რომელთა აღმოსაფხვრელადც სამინისტროს რეკომენდაციებით მიმართეს. „არის გარკვეული თემები, რომლებიც არადადამაკმაყოფილებლად მივიჩნიეთ. დასკვნაში საუბარია, რომ იმ ადამიანების დიდი პროცენტი, ვინც პროფესიულ სწავლებაში მონაწილეობდა, დაუსაქმებელია... სახელმწიფო აფინანსებს პროფესიულ სასწავლებლებს, რომ მოქალაქეები შემდგომი დასაქმების მიზნით გადაამზადონ. როცა ვხედავთ, ვადამზადებულნი პირების დაახლოებით 70% დაუსაქმებელია, რა თქმა უნდა, კითხვისნიშნის ქვეშ ვაყენებთ, რამდენად სწორადაა დაგეგმარებული აღნიშნული პროცესი. დაგეგმარება არასწორად განხორციელდა — არ იყო შესწავლილი საჭიროებები მუნიციპალიტეტებში ან რა პროფესიებზე იყო მოთხოვნა, შესაბამისად, ვაძლევთ რეკომენდაციას განათლების სამინისტროს, წინასწარ შევასაღებ, რა პროფესიებზეა მოთხოვნა“, — აცხადებს გენერალური აუდიტორი.

განათლების მინისტრის პირველი მოადგილის, ქატიკა ნატრიაშვილის განცხადებით, უწყება აუდიტის სამსახურის რეკომენდაციების გათვალისწინებისთვის მზადაა: „ეფექტიანობის აუდიტი ჩატარდა ჩვენთან მჭიდრო თანამშრომლობით. განათლების სამინისტრომ ყველა საჭირო ინფორმაცია მიაწოდა აუდიტის სამსახურს, რათა გვექონოდა პრობლემების აღწერა და რეკომენდაციები. 2012 წლის შემოდგომაზე უკვე ნათელი და გამოკვეთილი იყო ის პრობლემები, რომლებიც პროფესიული განათლების სისტემას ჰქონდა. მაშინვე დავეწყეთ ამაზე მუშაობა და 2013 წლისთვის კონკრეტული ნაბიჯები გადაიდგა. ამ მომენტისთვის რეკომენდაციების ნაწილი გათვალისწინებულია და გადავრჩელებთ მუშაობას დანარჩენი რეკომენდაციების შესრულებაზეც.“

ალსანიშნავია, რომ გასული 5 წლის განმავლობაში პროფესიული განათლების სისტემის გაუმჯობესებასა და განვითარებაზე 60 მილიონ ლარზე მეტია დახარჯული. ამ ფონზე, აუდიტის სამსახურის ინფორმაციით, საკუთარი პროფესიით დასაქმება კურსდამთავრებულთა მხოლოდ 23%-მა მოახერხა: „აუდიტის შედეგად გამოვლინდა, რომ პრობლემური ცვლილებების მიუხედავად, შრომის ბაზარზე არსებული ინფორმაციის სიმწირის გამო, სამინისტრო ვერ უზრუნველყოფს განსაზღვრული პრიორიტეტული სასწავლო პროგრამების შესაბამისობას შრომის ბაზარზე არსებულ მოთხოვნებთან.“

ამასთან, უწყება დაფინანსების სისტემაზეც ამხეილებს ყურადღებას და განმარტავს, რომ სასწავლებლებზე თანხები არაოპტიმალურად ნაწილდებოდა. „ვაუჩერის ფიქსირებული ხასიათის გამო, სასწავლებლებზე გაცემული თანხები არ შეესაბამებოდა მათ რეალურ საჭიროებებს. ვაუჩერის გაცემის სისტემის ნაკლოვანებებმა გამოიწვია მნიშვნელოვანი ოდენობის თანხის (თითქმის 2 მილიონი ლარი) არა-

ეფექტურად ხარჯვა“, — აღნიშნულია ანგარიშში, რომელიც 2010-2012 წლებსა და 2013 წლის პირველი ნახევარს ეხება.

პროფესიული განათლების პროფესიების ხელმძღვანელების, დენის დავითაშვილის შეფასებით, აუდიტის სამსახურის ანგარიში 95%-ით ასახავს ამ სფეროში არსებულ ვითარებას. მისივე თქმით, ეს რეკომენდაციები მხოლოდ განათლების სამინისტრომ კი არა, მთლიანად ხელისუფლებამ, სოციალურ პარტნიორებთან (დამსაქმებლები და პროფკავშირები) ერთად, ეროვნული პროფესიული საბჭოს ფორმატში უნდა მოისმინოს და საჭირო გადაწყვეტილებები მიიღოს:

„საჩქაროდ გამოსასწორებელია უამრავი პრობლემა, რომელიც არსებობდა და დღესაც არსებობს პროფგანათლებაში. ვერ დავეთანხმები განათლების მინისტრის მოადგილეს, რომ 2012 წლის ბოლოსთვის ამ სფეროში არსებული პრობლემები სამინისტროსთვის ცნობილი იყო, რადგან მაშინ მუშაობდა დეპარტამენტი, რომელმაც ამდენი ხარვეზი დაუშვა. ოქტომბრის საპარლამენტო არჩევნების შემდეგ, განათლების მაშინდელ მინისტრ გიორგი მარგველაშვილსაც შეეხვდი და მის მოადგილე ქეთევან ნატრიაშვილსაც, საკითხები დაუყენე, მაგრამ დღემდე არაფერი დაწყებულია და, მით უმეტეს, არც დასრულებულია. ამას გამჭვირვალე მუშაობა სჭირდება ეროვნული პროფესიული საბჭოს ფორმატში. პრობლემატიკა ეხება პროფგანათლებაში მიღებას, დაფინანსებას, დასაქმებას, სასწავლო პროცესს და ა.შ. არ მომწონს, როცა ამბობენ, ჩვენი რეკომენდაცია ერთადერთია, სწორია და ამის მიხედვით ვიმოქმედოთ. კარგი იქნება, თუ აუდიტის სამსახური თავისთან საკონსულტაციო საბჭოს შექმნის, სადაც ყველა დაინტერესებული მხარე გაერთიანდება, 2013 წლის სურათსაც განვიხილავთ და ვნახავთ, საით მივდივართ.“

დავითაშვილის თქმით, როცა სისტემის დაფინანსებაზე საუბრობენ, კაციშვილი არ ამბობს, რომ მსოფლიოში დიდი ხანია ნორმატიული დოკუმენტების შექმნა აპრობირებული, მაგალითად თითოეული სპეციალისტის მიხედვით, რომელი სახელოსნო იყოს და იქ როგორმა ნორმატიული ბაზამ იმუშაოს. მისივე თქმით, თუ ჩვენ არ ვიცით, კონკრეტულ სახელოსნოს რამდენი და რა სახელწოდების ჩარხი, სხვა აუცილებელი მონაცემები — დანადგარი სჭირდება, ასევე რამდენი ტრაქტორი და კომბაინი, სულ ასეთ დაყენებულ პოზაში ვიქნებით, რომ პროფესიული კოლეჯი დაჩაგრულია: „სახელმწიფომ შექმნილი ნორმატიული ბაზის მიხედვით უნდა დააფინანსოს პროფგანათლება, რაც ზოგადი და ზერეულ საკითხი ნამდვილად არაა. მიუღებელია, რომ დღეს ერთ კოლეჯში ხელფასი 18 ლარია (საათობრივად), მეორეში 15 და ყველა დანარჩენში რვა. ვაუჩერების განაგარიშება თავიდან უნდა გადაიწყვიტოს.“

რაც შეეხება სისტემის სწორ დაგეგმარებას იმ ფონზე, როცა პროფესიული განათლებამიღებულთა 70% დაუსაქმებელია, დენის დავითაშვილი ამ „ჯანსაღ კრიტიკულ რეკომენდაციასაც“ ეთანხმება და დასძენს, რომ საქართველოში შრომის ბაზარი დიდი ხანია არ შესწავლილა. მისივე თქმით, 90-იანი წლების შემდეგ ამ მხრივ ვითარება აბსოლუტურად შეცვლილია — ქვეყანაში უამრავი ჩინელი, ინდოელი თუ თურქი მუშა შემოიყვანეს: „ჩვენი დამსაქმებლები ნაკლებად სცემენ პატივს ქართველ ახალგაზრდობას. უცხოეთიდან ჩამოსულები კი კმაყოფილი არიან, რადგან საკუთარ ქვეყნებში სამუშაო არ აქვთ... სასოფლო-სამეურნეო სფეროში დასაქმებაზე კონკრეტულად ვერ ვისაუბრებთ, რადგან ამ სექტორში, პრაქტიკულად, თვითდასაქმებაა. რაიონში ყველას თავის მიწა აქვს, მაგრამ ძალიან ბევრი მიწა დაუშუქავებულია. როცა ადგილებზე პროფესიული კოლეჯების სისტემას შევქმენთ, მოსახლეობას შესაძლებლობა ექნება, სხვადასხვა სასოფლო-სამეურნეო სპეციალობას დაუფლოს და მერე თავისი მიწის ნაკვეთზე, შესაძლებლობა ექნება, იმუშაოს, დოვლათი შექმნას, საკუთარი თავი და ოჯახი არჩინოს... კასპი, შამურის, სამტრედიის, ჭიათურის, ტყიბულის, რუსთავის და ქუთაისის, ძირითადად, მსხვილ ნარმოებებზეა მიბმული და დამსაქმებელთან შეჯერებული უნდა იყოს ის სპეციალობები, რომლებიც დღეისთვის შენარჩუნებულ ნარმოებებს ესაჭიროება. მომზადება სწორედ მათი დაკვეთით უნდა განხორციელდეს. ყველაფერ ამას ბაზრის დიდი შესწავლა არ სჭირდება, საჭიროა კონკრეტულ დამსაქმებლებთან კონტაქტი, ძველი სისტემის გახსენება და ნაბიჯების გადადგმა. ზოგიერთი ვეუბნება, ჩვენთან ამ სფეროში უკეთესი მდგომარეობაა, ვიდრე ესტონეთში, მაგრამ ასეთებს საკუთარი თავის გამოჩენა ამოძრავებთ. ელემენტარულად, სპეციალისტები არ გვყავს, რომლებიც ევროპული დონის სტანდარტებს შეადგენენ, ტრადიციულ მხოლოდ ამიციან! ამ პრობლემის მოგვარებას სოციალური პარტნიორებთან თანამშრომლობა სჭირდება და არა ოლდინი, აუდიტის სამსახური ნაკლოვანებებს როდის გამოავლენს და ძალიან მოზომილად იტყვის, ესა და ეს უნდა გამოსწორდეს. მოდი, საქმეს ერთად მივხედოთ.“

„ვერსია“ პროფგანათლებაში არსებულ რთულ მდგომარეობაზე ადრეც წერდა. წინა ხელისუფლება დარგში გადადგმულ ნაბიჯებს ხშირად პიარისთვის იყენებდა, ახალი მთავრობაც, საქმის ნაცვლად, მხოლოდ ლაპარაკობს. მოკლედ, თუ ხელისუფლება პოლიტიკას პროფგანათლების სფეროს პროფესიონალებთან ერთად არ შეიმუშავებს და კონკრეტულ ნაბიჯებს არ გადადგამს, „ძველი სიმღერების“ მოსმენა კიდევ დიდხანს მოგვიწევს.

დაუნის სინდრომით დაბადებული ბავშვებისთვის თბილისში, „მზის შვილები“ ინიციატივით, უფასო სარეაბილიტაციო ცენტრი იხსნება

მირაზ ბერიძე
599-45-50-26

დაუნის სინდრომით დაბადებული ბავშვებისთვის, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე სტატუსის მინიჭების მოთხოვნით, კოალიციამ „დამოუკიდებელი ცხოვრებისთვის“ ჯანდაცვის სამინისტროს წინ აქცია გამართა. აქციის მონაწილეების განცხადებით, ამჟამად დაუნის სინდრომით დაბადებულ ბავშვებს სტატუსი მხოლოდ 5 წლის ასაკის შემთხვევაში ენიჭება, რის გამოც ისინი ვერ სარგებლობენ შეზღუდული შესაძლებლობების მქონე ბავშვებისთვის გათვალისწინებული სოციალური ბენეფიტებით, რაც დისკრიმინაციაა. აქციის მონაწილეებს ჰქონდათ პლაკატები: „საზოგადოება ყველასთვის, დისკრიმინაციის გარეშე“, „მეგობრები ქრომოსომებს არ ითვლიან“, „მეც შენასვით განსხვავებული ვარ“.

კოალიციის წევრის, რატი იონათამიშვილის განცხადებით, 2012 წლის 28 დეკემბერს აღნიშნული საკითხი პრემიერ-მინისტრთან არსებულ საკოორდინაციო საბჭოს სხდომაზე დადგა და მაშინ შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს დაევალა, მოკლე ვადაში შეეტანათ ცვლილებები შესაბამის ბრძანებაში, თუმცა მას შემდეგ ქმედითი ნაბიჯები არ გადადგმულა:

„სტატუსი 80-90-იანი წლების მეთოდებით დგინდება და მისი მინიჭება მხოლოდ დიაგნოზზე დაფუძნებული, არ არის დანერგული დასავლური სტანდარტი — ინდივიდუალური პასპორტიზაცია... პრობლემის მოგვარება აქამდეც შეიძლებოდა, რადგან სახელმწიფოს კონკრეტული ვალდებულებები ჰქონდა: 2010-2012 წლების სამთავრობო გეგმაში ეწერა, რომ 2012 წლის შემოდგომისთვის, ამ სფეროში, ადამიანების საჭიროებების გათვალისწინებით, შესაბამისი სტატუსის მინიჭება მოხდებოდა. დღემდე გრძელდება მხოლოდ ნოზოლოგიებისა და სამედიცინო დასკვნის საფუძველზე გადაწყვეტილების მიღება. მოკლედ, რეფორმის ეს კომპონენტი მთლიანად ჩავარდა, რაც სამწუხაროა... ახალი მთავრობის წარმომადგენლებმა საჯაროდ განაცხადეს, რომ მიმდინარე წლის მეორე ნახევრისთვის რეფორმა განხორციელდება, მაგრამ ჩვენთვის ეს საკმარისი არაა, მით უმეტეს, რომ საქმე ბავშვებსა და მათ ჯანმრთელობას ეხება. სამოქალაქო სექტორმა კონტროლი უნდა გააძლიეროს ამ გადაწყვეტილების მიღების დაჩქარებაზე. ვიმედოვნებთ, მთავრობა შეასრულებს ვასული წლის ბოლოს გაკეთებულ განაცხადს, ქვეყანა შეზღუდული შესაძლებლობის სამედიცინო მოდელიდან, სოციალურ მიდგომაზე გადავა და მოხდება კონვენციის რატიფიცირება; მნიშვნელოვანია, რომ დაიწყოს მუშაობა კანონმდებლობაზე, რომელიც სტატუსის მინიჭების პრობლემას გადაწყვეტს. არასამთავრობო სექტორმა ამ პროცესზე პოზიტიური გავლენა უნდა მოახდინოს და მთავრობის გადაწყვეტილებებზე კონტროლი გააძლიეროს. თუ ამას არ გავაკეთებთ, სამომავლოდ, უარეს შედეგებს მივიღებთ იმის გათვალისწინებით, რომ ოთხი-ხუთი წელი გავიდა და სახელმწიფოს დანაპირები დღემდე არ შეუსრულებია“.

კოალიცია „დამოუკიდებელი ცხოვრებისთვის“ წარმოადგენს შეზღუდული შესაძლებლობის თემაზე მომუშავე 23 არასამთავრობო ორგანიზაციის კავშირს, რომლის მიზანია, ხელი შეუწყოს შშმ პირთა დამოუკიდებლობასა და კეთილდღეობას ქართულ საზოგადოებაში, დაიცვას მათი სამოქალაქო ინტერესები და უფლებები.

ზემოხსენებულ აქციას სოციალური დაცვის დეპარტამენტის უფროსი გია კაკაჩია ეხმაურება და ამბობს, რომ სოციალურ-სამედიცინო ექსპერტიზის სისტემა შესაცვლელია და მასში ცვლილებები 2014 წლის მეორე ნახევრიდან შევა. პრეზიდენტ გიორგი მარგველაშვილის განცხადებით კი, „ეს ადამიანები ჩვენ გვერდით ცხოვრობენ, ამიტომ ვალდებული ვართ, მეტი ვიცოდეთ დაუნის სინდრომის შესახებ. მხოლოდ სათანადო ცოდნით აღჭურვილი შევძლებთ ამ ადამიანებზე ზრუნვას, მათი უფლებების დაცვასა და პირობების შექმნას, რომ აქტიური მონაწილეობა მიიღონ საზოგადოებრივ ცხოვრებაში. საქართველოში, როგორც ცივილიზებულ ქვეყანაში, ბავშვებს დაუნის სინდრომით გზა უნდა გაუფხვან ჩვეულებრივ ბალებსა და სკოლებში, მაქსიმალურად ჩავაბათილოთ შემოქმედებით საქმიანობასა თუ სპორტში, რათა მშვიდად ცხოვროვნად ახლობლების გარემოცვაში, იგრძნონ თავი ჩვენი საზოგადოების სრულფასოვან, ღირსეულ წევრებად და თავის წვლილი შეიტანონ ქვეყნის განვითარებაში. მეც, როგორც პრეზიდენტი და მოქალაქე, თავს ვალდებული ვგრძნობ, მეტი ყურადღება და დრო დავუთმო იმ გზებისა და საშუალებების შესწავლას, რომლებიც ყველას სოლიდარულ თანაცხოვრებაზე მიგვიყვანს“.

უწმინდესმა და უნეტარესმა ილია მეორემ საპატრიარქოში დაუნის სინდრომის მქონე ბავშვებსა და მათ მშობლებს უმასპინძლა. შეხვედრას 25 ბავშვი და მათი ოჯახის წევრები დაესწრნენ. უწმინდესმა ისინი დალოცა, მამა გაბრიელის წმინდა ნაწილებზე დაბრძანებული ჯვრები გადასცა და ტკბილეულით დაასაჩუქრა. ამასთან, პატრიარქი დაინტერესდა, იციან თუ არა პატარებმა ლექსები, ბრაზდებიან თუ არა, აკეთებენ თუ არა სახლში რამეს, მაგალითად, წმენდენ თუ არა ოთახს. პატარებმა უწმინდესს ლექსები წაუკითხეს და იგალობეს, ერთ-ერთმა კი პატრიარქს თავის ნახატი აჩუქა. დაუნის სინდრომით დაბადებული ერთ-ერთი ბავშვის დედა კი ყველა მშობელს ურჩია, საკითხს ტრაგიკულად არ შეხედონ. მისივე თქმით, ბავშვები ჩვეულებრივად ვითარდებიან, შესაძლოა, რაღაც საკითხებში ჰქონდეთ შეფერხება, თუმცა ყველაფერი ადვილად გადასალახია და მთავარია, რომ კარგები არიან.

ცნობისთვის, დაუნის სინდრომი ქრომოსომული დარღვევაა, რომელიც იწვევს ადამიანის ფიზიკური, ინტელექტუალური განვითარებისა და მეტყველების შეზღუდვას. მის საფუძველს წარმოადგენს ქრომოსომული აპარატის ანომალია, რომელიც ვლინდება უპირატესად ერთი ზედმეტი ქრომოსომის არსებობაში. დაუნის სინდრომი არ არის მემკვიდრეობითი, არც გადადებია; საჭირო ყურადღების პირობებში, ამ სინდრომის მქონე ბავშვები ბევრ რამეს ადვილად ითვისებენ.

სხვათა შორის, როგორც დაკვირვება ცხადყოფს, საქართველოში მშობლების უმეტესობა მაღალს, რომ მისი შვილი დაუნის სინდრომითაა დაავადებული. ერთ-ერთი პირველი, ვინც ამ კუთხით აქტიურობდა დაიწყო, ჟურნალისტი ინგა ლოლაძეა — ინგას 4 წლის შვილი ნინო დაუნის სინდრომით დაიბადა... სხვათა შორის, ინგა ლოლაძის არასამთავრობო ორგანიზაცია — „მზის შვილები“ დაუნის სინდრომით დაავადებული ბავშვებისთვის საქართველოში უფასო სარეაბილიტაციო ცენტრის გახსნას გეგმავს...

სამართალდამცველმა ყაჩაღობა გახსნას

შინაგან საქმეთა სამინისტროს იმერეთის, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის სამხარეო მთავარი სამმართველოს და თერჯოლის რაიონული სამმართველოს თანამშრომლებმა, ერთობლივად ჩატარებული ოპერატიულ-სამძებრო და საგამოძიებო მოქმედებების შედეგად, 1993 წელს დაბადებული ლამა მ. ჯგუფურად ჩადენილი ყაჩაღობის ბრალდებით დააკავეს.

შსს-ს ინფორმაციით, გამოძიებამ დაადგინა, რომ მიმდინარე წლის 9 თებერვალს, თერჯოლის რაიონის სოფელ ქვედა სიმონეთში ლამა მ. თანამზრახველებთან ერთად თავს დაესხა გელა რობაქიძის ოჯახს, საიდანაც სიცოცხლისა და ჯანმრთელობისთვის საშიში ძალადობის მუქარით 20 000 ლარი, 4 000 აშშ დოლარი, 1 500 ევრო, 750 თურქული ლირა, ოქროს სამკაულები გაიტაცა და შემთხვევის ადგილიდან მიიმალა.

სამართალდამცველებმა საქმეზე ჩატარებული საგამოძიებო მოქმედებების შედეგად დანაშაულში ბრალდებული ერთი პირი უკვე დააკავეს, კიდევ სამი პირის ვინაობა დადგინდა. მათ დასაკავებლად ოპერატიული ღონისძიებები მიმდინარეობს.

დაკავებული ჩადენილ დანაშაულს აღიარებს. გამოძიება ჯგუფურად ჩადენილი ყაჩაღობის ფაქტზე მიმდინარეობს (საქართველოს სსკ-ს 179-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ და მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტებით).

„ინტერპრესნიუსი“

შსს-მ სამსახურაპრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენების ფაქტზე ბათუმის საქარბულოს ნაპირი ამხილა

სამართალდამცველებმა ბათუმის საკრებულოს წევრი მამული ჟღენტი სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებისა და თაღლითობაში დახმარების ფაქტზე, ხოლო მოქალაქეები — მალხაზ გ. და გუგული დ. წინასწარი შეთანხმებით ჯგუფის მიერ დიდი ოდენობით თაღლითობის ფაქტზე ამხილეს.

შსს-ს ინფორმაციით, გამოძიებამ დაადგინა, რომ 2013 წლის ივლისში გუგული დ-მ და მისმა შვილმა მალხაზ გ-მ ბათუმში სახელმწიფოს კუთვნილი 863 კვ.მ მიწის ნაკვეთის მოტყუებით დაუფლება განიზრახეს. განზრახვის სისრულეში მოყვანის მიზნით, მათ ზემოაღნიშნული მიწის ნაკვეთი თვითნებურად შელესეს. თვითნებურად დაკავებული მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების უფლებამოსილების განმარტაციულ მუდმივმოქმედ კომისიას განცხადებით მიმართეს, თითქოს გუგული დ. 20 წლის განმავლობაში ფლობდა მითითებულ მიწის ნაკვეთს და მასზე საკუთრების უფლების მოპოვება ითხოვეს.

ბათუმის საკრებულოს წევრმა და ამასთანავე, თვითნებურად დაკავებული მიწის ნაკვეთებზე საკუთრების უფლების აღიარების მუდმივმოქმედი კომისიის თავმჯდომარემ მამული ჟღენტი გუგული დ-სა და მალხაზ გ-ს განზრახვის სისრულეში მოყვანის მიზნით, ბოროტად გამოიყენა სამსახურებრივი უფლებამოსილება, კომისიის წევრები შეცდომაში შეიყვანა და დაარწმუნა, რომ გუგული დ-სთვის მიწის ნაკვეთის გადაცემა კანონის მოთხოვნებს აკმაყოფილებდა. აღნიშნული გზით გუგული დ. და მალხაზ გ. 863 კვ.მ მიწის ნაკვეთს თაღლითურად დაუფლნენ, რითიც სახელმწიფოს დიდი ოდენობით — 149149 ლარის მატერიალური ზარალი მიადგა.

გამოძიება მამული ჟღენტის მიმართ სამსახურებრივი უფლებამოსილების ბოროტად გამოყენებისა და თაღლითობაში დახმარების ფაქტებზე მიმდინარეობს (საქართველოს სსკ-ს 25-180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტებით და 332-ე მუხლის 1-ლი ნაწილით), ხოლო გუგული დ-სა და მალხაზ გ-ს მიმართ — წინასწარი შეთანხმებით, ჯგუფის მიერ, დიდი ოდენობით თაღლითობის ფაქტზე (საქართველოს სსკ-ს 180-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ა“ და მე-3 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტებით).

„ინტერპრესნიუსი“

ღალატის მტკიცებულება მტვერსასრუტში აღმოაჩინა

დიდ ბრიტანეთში, ქალაქ კროიდონის მცხოვრები 32 წლის ქალბატონი იძულებული გახდა, მეუღლეს სარემონტო სახელოსნოდან დაბრუნების შემდეგ გაშორებოდა. საქმე ისაა, რომ მელისამ გადამწყვიტა, გაფუჭებული მტვერსასრუტი შეეკეთებინა და სახელოსნოში წაიღო, მაგრამ, როცა ხელოსანმა საყოფაცხოვრებო ტექნიკა დაშალა და მფლობელს დაზიანების „მიზეზი“ უჩვენა, ქალმა აღარ იცოდა, სირცხვილისგან სად წასულიყო. თანაც, აღმოჩნდა, რომ მტვერსასრუტში ნაპოვნი საცვალის მისი არ იყო. ტექნიკის შეკეთების შემდეგ სახლში დაბრუნებულმა მელისამ სკანდალი მოაწყო. მეუღლე თავიდან ბრალდებას უარყოფდა, მაგრამ მოგვიანებით ცოლს ღალატში გამოუტყდა და იძულებული გახდა, სახლიდან წასულიყო.

გუბეში გავდისთვის მართვის მონმობა ჩამოართვის

ბრიტანელი მამაკაცი მართვის მონმობის გარეშე დარჩა და ბრიტანულმა სასამართლომ „დამნაშავეს“ სოლიდური ჯარიმაც დააკისრა — 500 გირვანქა სტერლინგის ოდენობით. ასეთი სასჯელი 22 წლის სემუელ ლისმა დაიმსახურა ინგლისის ქალაქ კოლჩესტერიდან, რომელიც დილას საკუთარი ავტომობილით სამსახურში მიიქაროდა და სწრაფად გაიარა გუბეში, შედეგად კი ფეხით მოსიარულეები (ქალბატონი და მისი ორი შვილი) განუწა. პოლიციელი ამ ფაქტის მონმე შემთხვევით აღმოჩნდა. კოლჩესტერის სასამართლოს გადაწყვეტილებით, ახალგაზრდა მამაკაცს განაჩენი გამოუტანეს, რომელიც დამნაშავემაც და დაზარალებულმაც ზედმეტად მკაცრად ჩათვალეს.

„ყვლინაპიყლი დისნეილენდი“ აქვინეჭზე

აპენინებზე, ქალაქ ბოლონიაში გასართობი პარკი Fico Eataly World გაშენდება, რომელიც 80 ათას კვადრატულ მეტრზე განთავსდება და კულინარიული დისნეილენდის სახით იქნება წარმოდგენილი, მისი დამფუძნებლები კი იმედოვნებენ, რომ წელიწადში 10 მილიონზე მეტ მნახველს მიიზიდავენ. გენერალური დირექტორის, ოსკარ ფარინეტის სურვილია, პარკი ტურისტებისა და გურმანებისთვის ახალი იტალიური მეჭა გახდეს, რომელიც ქვეყნის ეკონომიკასაც წაადგება. პროექტის მიხედვით, უზარმაზარ ცენტრში განთავსდება რესტორნები, სასურსათო მაღაზიები, საკვები პროდუქტის ლაბორატორიები და უზარმაზარი აკვარიუმიც კი. Fico Eataly World-ის მშენებლობა 60 მილიონი დოლარი დაჯდება და როგორც ვარაუდობენ, მსოფლიოში პირველი თემატური იტალიური სამზარეულოს პარკი გაისად, ნოემბერში გაიხსნება.

ოქროს სამკაული ჯანმრთელობას ვნებს

ყოველთვის მიიჩნეოდა, რომ ოქროს სამკაული ერთგვარი ანტისეპტიკია, რომელსაც შეუძლია ადამიანი მავნე მიკროორგანიზმებისგან დაცვას. გარდა ამისა, ადამიანებს დღემდე სჯერათ, რომ ეს ძვირფასი ლითონი საიმედო დაცვაა „ჯადოსა და თვალისგან“, მაგრამ მეცნიერებმა დაადგინეს, რომ ოქროს სამკაულის ტარება, ზოგიერთ შემთხვევაში, შესაძლოა ნეგატიურად აისახოს ადამიანის ჯანმრთელობაზე: ოქრო აუარესებს მეტაბოლიზმს და დეპრესიას პროვოცირებს. სწორედ ამის გამო, ზედმეტად ემოციური ადამიანები, სჯობს, არ „დაიხუნძლონ“ ამ ძვირფასი ლითონით. ოქრო განსაკუთრებით ნეგატიურ გავლენას ახდენს ეპილეფსიით დაავადებულებზე, რომელთაც ექიმები ურჩევენ, საერთოდ არ ატარონ მისგან დამზადებული ნაკეთობები, რადგან ოქროს ბრწყინვალეობამ ცვალებადი განათების დროს, შესაძლოა, ამ დაავადების შეტევა გამოიწვიოს. სწავლულთა განცხადებით, დიდი ქალაქების მცხოვრებლებიც ფრთხილად უნდა უნდა მიუდგნენ ოქროსგან დამზადებულ საიუველირო ნაწარმს, რადგან მეგაპოლისში ცხოვრება სტრესთანაა დაკავშირებული, რასაც ადამიანი ხშირად დეპრესიამდე მიჰყავს, ოქრო კი მხოლოდ აძლიერებს დეპრესიას და მკურნალობასაც ართულებს. ასეთმა ხალხმა, თუკი თავი სამკაულის გარეშე ვერ წარმოუდგენიათ, მეცნიერების რჩევით, სჯობს, ვერცხლის ნაკეთობები ატარონ — სწორედ ვერცხლია ბუნებრივი ანტისეპტიკი და ადამიანის ფსიქიკაზეც სასიკეთო გავლენას ახდენს.

მოხუც გეებს თავშესაფარი გაუხსნეს

სტოკჰოლმში მოხუცთა თავშესაფარი გაიხსნა, რომელიც გეების, ლესბოსელების, ტრანსგენდერებისა თუ ბისექსუალებისთვისაა განკუთვნილი და ერთადერთია ევროპაში. „რეგ-ბაგენ ჰაუსში“ 40-მდე ხანდაზმული ცხოვრობს და დასახლების სურვილი სექსუალური უმცირესობის კიდევ 95-მა წარმომადგენელმა გამოთქვა. როგორც შედეგის მედიამ აცხადებენ, მსგავსი სახლების მშენებლობა საშუალებას იძლევა დააკმაყოფილონ მოთხოვნა „ბინების პროფილურ პროექტებზე“ ანუ ისეთ თავშესაფარებზე, სადაც ადამიანებს რელიგიური, კულტურული ან სექსუალური ორიენტაციის მიხედვით შეასახლებენ.

ქალაქის არომატყული გზამკვლევი ტურისტებისთვის

ბრიტანული ქალაქ იორკის ერთ-ერთმა ტურისტულმა ბიურომ ბროშურა გამოუშვა, რომელიც მოგზაურებს ქალაქის სურნელს გააცნობს. გამოცემის ყოველი გვერდი, სპეციალური ტექნოლოგიების მეშვეობით, ამა თუ იმ არომატითაა გაფენილი, იორკის რაიონების ღირსშესანიშნაობების შესაბამისად. ეს პირველი ოლფაქტორული გზამკვლევაა ნისლიან ალბიონზე, ბროშურაში 12 გვერდი კი წლის დროების მიხედვითაა განაწილებული — მაგალითად, ჭაობის გამოსახულებას იორკის ჩრდილოეთით ველური ბალახებისა და ტორფის სუნი ასდის, რკინიგზის სადგურს კი — ნახშირის, მანქანის ზეთებისა და ფოლადის. იორკის შოკოლადის ფაბრიკის გვერდი კაკაოს, კარაქისა და შაქრის არომატს აფრქვევს, ქალაქის პარკის ფოტოდან კი ლავანდისა და ვარდების სურნელი მოდის. ტურისტული სააგენტოს წარმომადგენლის განცხადებით, სურნელი ყველაზე კარგად აღიბეჭდება ადამიანის მუხსიერებაში და ახალ შთაბეჭდილებებს აყალიბებს, ამიტომ ოლფაქტორული გზამკვლევი ტურისტებს დაეხმარება, სამუდამოდ დაამახსოვრდეთ იორკში მოგზაურობა.

Appraisal.Ic

შპს „აპრაისალი“ გთავაზობთ,

უპრეცი და მოპრეცი ქონების შეფასებას

ალექსანდრა ფურსელაძე

მისამართი: ნუსუბიძის №16ა

ტელ.: (5)99 22 98 33

ელ-ფოსტა: a.purtseladze@gmail.com

უფასო ღუფი ვიწოთხის სანაცვლოდ

ახალზელანდიელმა ფილანთროპმა გარეტ მორგანმა, რომელიც ველინგტონში ცხოვრობს, უნიკალური მეთოდი მოიფიქრა ვირთხებისგან ქალაქის გასათავისუფლებლად: იგი უფასო ღუფს სთავაზობს ყოველ სტუდენტს, ვინც მღრღნელს დაიჭერს და მოკლავს. მორგანი დარწმუნებულია, რომ ვირთხა საშიში მავნებელია და ქალაქის ეკოლოგიას ზიანს აყენებს. მორგანი გატაცებულია საკუთარი ქვეყნის ველური ბუნებით და მზადაა, მის დასაცავად, თავად დააფინანსოს ეს აქცია, რომელიც სტუდენტებისთვის საკმაოდ მაცდუნებელი წინადადებაა და მასზე უარის თქმა ძნელია. რასაკვირველია, ახალგაზრდების უმრავლესობა მზადაა ამ ბრძოლისთვის უფასო ღუფის გამო, ადგილობრივი უნივერსიტეტი კი ნებისმიერი სახით ჩაიბარებს მღრღნელებს — ცოცხლებსაც და მკვდრებსაც. აღსანიშნავია, რომ ეს არ არის გარეტ მორგანის პირველი ექსცენტრული პროექტი, ადრე მან კამპანია წამოიწყო ქალაქის უპატრონო კატებისგან გასათავისუფლებლად, რათა „ადგილობრივი“ ჩიტები გადაერჩინა, ახლა კი 100 ხაფანგი იყიდა და პაბში შეუზღუდავი ანგარიში გახსნა, ვირთხებზე მონადირეთა დასაჯილდოვებლად.

ადვილი

სტანდარტი

რთული

ექსპერტი

8x8 grid with numbers for 'ადვილი' category.

8x8 grid with numbers for 'სტანდარტი' category.

8x8 grid with numbers for 'რთული' category.

8x8 grid with numbers for 'ექსპერტი' category.

პროდუქტი, რომელიც მიჩვევას იწვევს

ადამიანს საკვების გარეშე გაძლება არ შეუძლია, თუმცა კარგი იქნება, ეს დამოკიდებულება მხოლოდ დაბალკალორიულ სასარგებლო პროდუქტზე ვრცელდებოდეს. სპეციალისტებმა პოპულარული კვებითი „ნარკოტიკების“ სია შეადგინეს, რომელიც მიჩვევას იწვევს და მანებელია. ერთ-ერთი უპირველესი შაქარია — კანფეტი, შაქრის შემცველი სასმელი, თეთრი პური, ცომეული... რისკჯგუფში განსაკუთრებით სუსტი სქესის წარმომადგენლები ხვდებიან, რომლებიც ამგვარ საკვებზე ხდებიან დამოკიდებულნი.

ცხელი შოკოლადი ცვინს ახალგაზრდაებს

ინგლისელმა სწავლულმა, ახალი ექსპერიმენტით, იმის დამტკიცება შეძლეს, რომ ცხელი შოკოლადი სასიკეთო გავლენას ახდენს ადამიანის ტვინზე. ცდების დროს დადასტურდა პროდუქტის გამაახალგაზრდავებელი ეფექტი ხანდაზმული ადამიანების ტვინზე. ექსპერიმენტში 70 წელს გადაცილებული 60 მოხალისე მონაწილეობდა, რომლებიც ერთი თვის განმავლობაში, ყოველდღიურად 2 ფინჯან სასმელს მიირთმევდნენ. შემდეგ კი მონაწილეებს ტესტი ჩაუტარეს და აღმოჩნდა, რომ მათი ტვინის მოქმედება 8,3%-ით გაუმჯობესდა. ასეთ დადებით ეფექტს ექსპერტები იმით ხსნიან, რომ ცხელ შოკოლადში ანტიოქსიდანტების, პოლიფენოლებისა და ფლავანოიდების მაღალი კონცენტრაციაა, ეს ნივთიერებები კი თავის ტვინის დაზიანებულ უჯრედებს აღადგენს. მეცნიერებმა ისიც გაარკვიეს, რომ შოკოლადის სასმელი უფრო სასარგებლოა, ვიდრე ფილა, რადგან ცხელი კაკაო უკეთ წმენდს სისხლძარღვებს.

გაზიანი სასმელი ცვინს ვნებს

ავსტრალიელმა მეცნიერებმა სიდნეის უნივერსიტეტიდან გაზიანის სასმელის გავლენა შეისწავლეს თავის ტვინზე. კვლევებმა აჩვენა, რომ ამ სასმელის ჭარბი მოხმარება ტვინში ცილის დონეს ცვლის და მისმა რეგულარულმა მოხმარებამ, შესაძლოა, ჰიპერაქტიურობა გამოიწვიოს. მკვლევარებმა „ტუბილი დიეტა“ ლაბორატორიულ ვირთხებს ჩაუტარეს — სასმელის ნაცვლად, მათ დამტკობარ წყალს აძლევდნენ, კვლევებმა კი აჩვენა, რომ შაქრის მაღალი შემცველობის მქონე სასმელმა რადიკალურად შეცვალა მღრღნელების ტვინის ქიმიური შემადგენლობა და მათი ქცევაც. მსგავსი ცვლილებები ტვინზე აღნიშნებათ ონკოპაციენტებსა და მათ, ვისაც ალცჰეიმერის დაავადება სჭირს, — ამბობენ ავსტრალიელი მკვლევარები. ახლახან მეცნიერებმა გამოთვალეს, რომ დღეში რამდენიმე ჭილა გაზიანი სასმელი ადამიანის სიცოცხლეს ორჯერ ამცირებს, ღვიძლით, გულითა და ღიაბეტით დაავადებულებს კი განსაკუთრებულ პრობლემებს უქმნის.

წინა ნომარში გასული სკანდორღისა და სუდოკუს პასუხები

Answers for crossword puzzles from previous issues, including 'ადვილი', 'სტანდარტი', 'რთული', and 'ექსპერტი'.

მე-12 გვერდი: 1. სპერმატოზოიდი; 2. დეკუული; 3. ტერფი; 4. დეკარტი; 5. პლემი; 6. ტრანზისტორი; 7. აზნაური; 8. ოლიგარქი; 9. ორმო; 10. დეტალი; 11. ოფსაიდი; 12. სკა; 13. იოანე; 14. იბიცა; 15. ნეისმიტი; 16. ბიოგრაფია; 17. ესე; 18. ომიკრონი; 19. ბალუ; 20. ოლე; 21. რიფსიმე; 22. ატა; 23. ბიორკი; 24. ოქმი; 25. აკილი; 26. იტი; 27. უდე; 28. მცხეთა; 29. კაირო; 30. ივო; 31. ცინი; 32. ტაპირი; 33. ზვიგენი; 34. იარვეტი; 35. ემულსია; 36. ირაო; 37. ციგა; 38. კორტეჟი; 39. ლოსი; 40. სალვე; 41. ალსუ; 42. იონა; 43. სურგულაძე; 44. სია; 45. ელი; 46. თაფლი; 47. ნოა; 48. ოინი; 49. პოოპო; 50. ბალი; 51. რეიდი; 52. „პუფო“; 53. ოდენსე; 54. ილტო; 55. სამოა; 56. დია; 57. ბის; 58. იაშინი; 59. ბობ; 60. მე; 61. მოა; 62. იასი; 63. რიმინი.

სუნთქვით დაავადებებს დაადგენენ

სწავლულების ბოლო გამოკვლევებმა ცხადყო, რომ ადამიანის ორგანიზმში დაბუდებული ბევრი დაავადება სპეციფიკურ სუნს ანიჭებს მის სხეულსა თუ სუნთქვას, მეცნიერებმა ასეთი „არომატის“ სია წარმოადგინეს: მაგალითად, თუ ადამიანს პირიდან ლაქის მოსაცილებელი სითხის სუნი ამოისდის, შესაძლოა, მას დიაბეტი სჭირდეს, ღვიძლის დაავადება კი სუნთქვას უმი თევზის სუნს ანიჭებს... თუმცა, მხოლოდ სუნთქვა არ ამხელს ჩვენს პრობლემებს — შარდის ბუშტის პრობლემებისას შარდს ამიაკის სუნი აქვს. განზე არც ოფლის გამოყოფა რჩება: შიზოფრენიის გამოვლინებისას ოფლს ძმრის სუნი აქვს, მუცლის ტიფი კანს ახალგამომცხვარი პურის სუნს აძლევს, ყვითელი ციების დროს ავადმყოფის კანს ისეთი სუნი ასდის, როგორსაც საყავაბოში შეიგრძნობთ. ლიმფური კვანძების ინფექციისას პაციენტისგან დაძველებული ლუდის სურნელი „იფრქვევა“. კვლევებით მიღებული ეს შედეგები გზას უხსნის დიაგნოსტიკებს „ელექტრონული ცხვირის“ მეშვეობით. ლოგიკა მარტივია — თუ სურნელი ისეთი მძაფრია, რომ ადამიანი შეიგრძნობს, მას მგრძნობიარე „ელექტრონული ცხვირი“ აუცილებლად აღმოაჩენს. მეცნიერები აცხადებენ, რომ ასეთი აპარატურა ორგანიზმში სიმსივნურ ცვლილებებსაც ამჩნევს და ერთ-ერთი ასეთი მონყობილობა BreathLink მეკრდის კიბოს გამოსავლენად უკვე შემუშავებულია.

1. სოკიანეში მცურავი ყინულის მთა	2. კუჭქვეშა ვირკელის პორმონი	3. ქალაქის მცხოვრებნი ტერმინი გერმანიაში	4. ქალაქი საფრანგეთში		5. უაზრობა, სისულელე	6. დეკორატიული ყვავილი	7. ცხვირით აღქმული შეგრძობა	8. მავრითანი დედაქალაქი	
9. მკურნალობის ღმერთი რომ მითოლოგ	10. თბილისის უბანი	11. ჩოგბურთული ... ჯოკოვიჩი	12. ესტონეთის დედაქალაქი		13. ნაგვის ასახვევი ნიჩაბი	14. დანის საფეხური ნაკრების მთ. მწვერთველი	15. ნაპირების ნახევარკუნძულის ლათ. სახელი	16. ზღაპრული ცხენი	
17. მურა ნახშირი				19. მოწოდება მიონარეთიდან ლოცვისათვის	20. თვალის ფერადი გარსი	18. სახობო ლექსი		22. საიდუმლოებით მოცული, უცნაური	
23. ბარსელონას საოპერო თეატრი			24. ევროპული ებრაელების ენა		25. კურკოვა ვი ხილი	26. ბერძნის ანარქი		27. ძველი საბუთების საცავი	
28. ზღვის მარტორქა			29. სახვითი ხელოვნების სახეობა	30. ზღვის ლაბის-ბური ცხოველი	31. თავი ვერის მტოქე კატა		32. ამქვერთი სიამოვნარი		
33. მართლმადიდებლების ქალღმერთი	34. ცნობილი გერმანელი მეკარე		35. ღმერთების ღვთაება			36. სპ. გემების დიდი შენაერთი		37. იაონური ცივი იარაღი	38. ქალაქი თურქეთში
39. მწვანის შესწავლი მიწისფერობა	40. ვარის საზღვარი ითხრობის ფორმით	41. ერთი სახარების ავტორი			42. ძლიერი წინააღმდეგობა	43. არაბული ფლეიტა		44. მკვამრის ქალღმერთი	
			45. ივერე ამონიუმ-ქლორიდი	46. ქართული ფოლკ-ჯგუფი	47. ისრაელის წარმოების ავტომობილი	48. ფრანგ. სპორტული თამაში ბურთებით	49. ბრაზ. უდიდესი ქალაქი ... პაულუ		
50. მუსლიმანთა სასულიერო მსახური		51. მამალი კვიცი	52. შამანი გომბეში		53. ნახევრად ძვირფასი ქვა	54. მისი თუთიყუში		55. ბალერინა ილზე ...	
				56. მსოფლ. ერთ-ერთი საოც. ალექსანდრიის ...	57. შარლოტა ბრონტეს ... "არი"	58. ძვ. ფრანგული სივრცის ერთეული		65. დიდი აღმინსტრაც. ტერიტორ. ერთეული	
59. თორმეტკუთხედი	60. საფეხილე კუთხის წისკელი		61. ქალაქი რაჭაში	62. ჩინური ტანგარ-ჯიმი	63. მშენებელი ელენეს ქმარი	64. თმის მცენარეული საღებავი		66. მისი წაწვეტილი მწვერვალი	

მათხოვარმა მილიონიანი ქონება დაეგროვა

საუდის არაბეთში, 100 წლის ასაკში ქალი გარდაიცვალა, რომელიც ნახევარი საუკუნის განმავლობაში ქალაქ ჯიდას ცენტრში მათხოვრობდა და მილიონიანი ქონება დააგროვა. მას ქალაქის ყველა მცხოვრები იცნობდა, თუმცა არავინ იცოდა, რომ ქალაქის ცენტრში ოთხი სახლის, ძვირფასეულობის კოლექციისა და ოქროს მონეტების მფლობელი იყო. მეზობელი, რომელიც აიშას ბოლო წლებში უვლიდა, აცხადებს, რომ ერთ-ერთია მათ შორის, ვისაც მათხოვარმა ქონების შესახებ გაუშხილა

— არაერთხელ ვთხოვე, მიეტოვებინა მათხოვრობა, მაგრამ ვერ გადავაფიქრებინე, ამტკიცებდა, შავი დღისთვის ვაგროვებ ფულსო. კუთვნილ სახლებში აიშამ ღარიბები შეუმეა და ქირას არ ახდევინებდა, მაგრამ მისი სიკვდილის შემდეგ, მთელი ქონება სახელმწიფოს საკუთრება გახდებდა და იქ მცხოვრებ ოჯახებსაც ახალი თავშესაფრის ძიება მოუწევთ.

ბიზნესმენმა თავი 200 მილიონად დაიზღვია

200 მილიონ დოლარზე მეტი გადაიხადა ანონიმმა ამერიკელმა ბიზნესმენმა საკუთარი სიცოცხლის დაზღვევაში. მისი სახელი არ ხმაურდება, მითითებულია მხოლოდ ის, რომ სილიკონის ველზე, მაღალი ტექნოლოგიების სფეროში მომუშავე კომპანიის კუთვნილ მამულში ცხოვრობს. რამდენს მიიღებს დაზღვეული პირი ან მისი მემკვიდრეები უზედური შემთხვევის შემდეგ, არ არის ცნობილი, მაგრამ დაზღვევაში გადახდილი თანხის მოცულობით თუ ვიმსჯელებთ, რამდენიმე მილიარდ დოლარზეა საუბარი. ამ დაზღვევის თანხამ ორჯერ გადააჭარბა მსოფლიო რეკორდს, რომელიც 1990 წელს დამყარდა და ის შოუბიზნესში მოღვაწე ამერიკელ ბიზნესმენს ეკუთვნის.

ტელეკომპანია „თრიალეთი“

რეკლამა „თრიალეთზე“
დაგვიკავშირდით

032 239 38 23
599 25 13 31

www.trialeti.ge
trialeti@trialeti.ge

თბილისი:
სულეზიძის ქ. N12/1

მარიხუანა კაჯებისთვის საშიშია

მარიხუანას მოხმარება მამაკაცებში გინეკომასტიის განვითარებას იწვევს, — განაცხადეს ცოტა ხნის მეცნიერებმა. ეს დაავადება ძლიერი სქესის წარმომადგენლებს დიდ უხერხულობას უქმნის, რადგან ამ დროს მამაკაცებში მკერდის ქსოვილების ზრდა ხდება და ზოგჯერ ეს პროცესი იმდენად გამოხატულია, კაცი იძულებულია სპეციალური ბიუსტპალტერი ატაროს მკერდის დასამალად, ასეთი მდგომარეობა კი ფსიქიკაზეც საკმაოდ მტკივნეულად აისახება, იმის მიუხედავად, რომ ჯანმრთელობა არ ზიანდება. სწავლულების თქმით, გინეკომასტიის განვითარების ერთ-ერთი მიზეზი სწორედ მარიხუანაა — მისი მოხმარებისას მამაკაცებში ტესტოსტერონის დონე ქვეითდება, თუმცა ეს მხოლოდ ერთ-ერთი პრობლემაა, პარალელურად, შეიძლება წარმოიშვას სპერმატოზოიდების ანომალია და სხვა დაავადებები.

ვერსია

მისამართი: ქ.თბილისი, სანკტ-პეტერბურგის ქ. 7.
e-mail: versiaprinti@yahoo.com www.versia.ge
UDC(უაპ)070.48.32(479.22)3-387

დამფუძნებელი და მთავარი რედაქტორი
მაია ფურცელაძე (599) 62-88-77
პასუხისმგებელი რედაქტორი: ნინო ლურსმანაშვილი
მედიკავალი: მაია მიშელაძე, ნინო კომახიძე,
რუსუდანი შელია, ანი ბუიტიანიშვილი.
სტილისტი: ნინო ებანიძე
დიზაინერი — გიორგი ლომსაძე
ტელ: 2942399

დაცულია საავტორო უფლებები.
რედაქციაში შემოსული მასალები უკან არ ბრუნდება. სტატიაში მოყვანილ ფაქტებსა და ინფორმაციის სიზუსტეზე პასუხს აგებს ავტორი. პრეტენზიის შემთხვევაში დაგვიკავშირდით 14 დღის განმავლობაში.